

LADONJA

VJERSKI INFORMATIVNO KULTURNI LIST
GODINA XXX □ 5 (293) □ SVIBANJ 2010.

Cijena 8 Kn

Papina poruka u povodu Svjetskog dana sredstava
društvenih komunikacija

DUHOVI: Slavimo rođendan Crkve

**Intervju s prof. dr. sc. Robertom Matijašićem, rektorom
pulskog Sveučilišta Jurja Dobrile**

ŽIVOT VJERE: Labinska župa

SUSRET VJERE I ZNANOSTI: Posao stoljeća u Vodnjanu

Crkva Sv. Servula u Bujama

Župna crkva Sv. Servula u Bujama iz 16. st. vjerojatno je podignuta na ostacima rimskog hrama. Ta je trobrodna crkva 1780. pregrađena i pretvorena u jednobrodno barokno zdanje. Brod crkve je prodstran s bačvastim svodom, a da bi sačuvao nekadašnju formu, arhitekt je pred glavnim oltarom istaknuo trijumfalni luk s tri otvora.

Iznad ulaznog portala je pjevalište s orguljama majstora Gaetana Callida. Pročelje crkve nije dovršeno; na njegovu vrhu je romanički reljef andjela.

Zvonik je sagrađen 1480. na mjestu starijeg. Piran je od mletačkog dužda dobio dozvolu da sruši bujski zvonik s optužbom da Bujci sa zvonika špijuniraju područje Pirana. Na mjestu srušenog, sagradili su još ljepši zvonik po uzoru na onoga u Akvileji.

Sv. Servul, svetac tršćanske Crkve, je prema glasovima starine bio mučenik prvih kršćanskih vremena. Živio je u samoći jedne špilje kod Doline, nedaleko od Trsta.

svibanj 2010.

SVIBANJ

S 1	Josip Radnik, Julijan, Tamara	
N 2	5. VAZMENA, Atanazije	
P 3	Filip i Jakov apostoli	
U 4	Florijan, Gvido, Silvano	
S 5	Judita, Irena	
Č 6	Dominik Savio	05,16 ◉
P 7	Dujam, Boris, Flavija	
S 8	Marija Posrednica, Ida	
N 9	6. VAZMENA, Pahomije, Mirna	
P 10	Gospa Trsatska, Ivan Merz	
U 11	Stela, Fabije, Zvjezdana	
S 12	Pankracije, Leopold Mandić	
Č 13	Uzašće, Leonard	
P 14	Matija apostol, Matko	02,05 ◉
S 15	Sofija, Deniza	
N 16	7. VAZMENA, Ivan Nepomuk	
P 17	Paskal, Valter, Gizela	
U 18	Ivan I. papa, Erik, Kristijan	
S 19	Celestin, Ivo, Rajko	
Č 20	Bernardin Sijenski	
P 21	Andrija Bobola, Viktor	00,44 ◉
S 22	Jelena Cesarica, Rita, Emil	
N 23	DUHOVI, Peregrin, Željko	
P 24	Marija Majka Crkve, Servul	
U 25	Beda časni, Grgur VII.	
S 26	Filip Neri, Zdenko <i>(kvatre)</i>	
Č 27	Augustin Kenterb., Vojtjeh	
P 28	German, Velimir <i>(kv.)</i> 00,08 ◉	
S 29	Maksim, Ervin <i>(kvatre)</i>	
N 30	PRESV. TROJSTVO, Ivana Arška	
P 31	Pohod BDM, Kancijan	

Spomendani

3. svibnja: Našašće sv. Križa - Draguć; Sv. Filip i Jakov - Filipana.

10. svibnja: GOSPA TRSATSKA, prema legendi, anđeli su 1291. na brežuljku iznad Rijeke donijeli sv. Kućicu iz Nazareta; papa Martin V. obdaruje 1419. svetište posebnim oprostima. Na glavnom oltaru štuje se čudotvorna slika Gospe Trsatske iz 14./15. st. Gospa se na Trsatu poklonio papa Ivan Pavao II. za posjeta Rijeci 2003. godine.

12. svibnja: Sv. Pankracije - Brkač.

13. svibnja: UZAŠĆE, Spasovo, Isus je 40. dan poslije uskrsnuća uzašao na nebo; Gospa Fatimska - Labin.

22. svibnja: Sv. Jelena cesarica - Gornja Nugla, Roč.

23. svibnja: DUHOVI, Pedesetnica, poslije Božića i Uskrsa treća velika kršćanska svetkovina – blagdan silaska Duha Svetoga i osnivanje Crkve; Sv. Peregrin - Umag.

24. svibnja: Sv. Servul - Buje.

30. svibnja: PRESVETO TROJSTVO, slavi se na prvu nedjelju poslije Duhova; Bog je u naravi jedan, ali su u njemu tri osobe – Otac, Sin i Duh Sveti.

31. svibnja: Sv. Kancija, Kancijan i Kancijanila - Lanišće; Pohodenje BDM - Bale, Pomer.

Pokrenuo Antun Hek,
od lipnja do listopada 1972. listić –
prilog obiteljskog časopisa Kana,
samostalno izlazi od Božića 1981.

Osnivač

Biskupski ordinarijat
Porečke i pulske biskupije

Glavni urednik

Željko Mrak

Uredništvo

Blaž Bošnjaković

Ilija Jakovljević

Tomislav Milohanić

Željko Mrak

Luka Pranjić

Adresa uredništva

Jurja Dobrile 1, 52400 Poreč

tel: 052/429-034

fax: 052/429-039

ladonja@biskupija-porecko-pulska.hr

List izlazi 10 puta godišnje,

1. nedjelje u mjesecu

Rukopise i fotografije ne
vraćamo

Grafička priprema

Gabrijel Erman,

Tomislav Erman

Tisk

Josip Turčinović d.o.o., Pazin

Prodavaonice

Josip Turčinović d.o.o., Pazin

Antuna Kalca 2, Pazin

Danteov trg 1, Pula

Nakladnik

Josip Turčinović d.o.o za
nakladničku i grafičku djelatnost

Žiro račun

2380006-1147003243

Devizni račun

ESB: CHR22 70010000-09166144

IBAN: HR7324020061100107336

UDK ISSN

282 : 379.8

ISSN

1330-5018

Naslovница: Biskup Ivan
Milovan dijeli sv. potvrdu

Sadržaj

Aktualno: Svećenik i pastoral u digitalnom svijetu	4
Aktualno: Uzašaće i Duhovi	5
Kronika: vijesti iz biskupije i župa	6/9
Intervju: prof. dr. sc. Robert Matijašić	10/11
Svjedočanstvo: zlatomisnik Atilije Krajcar	12/13
Život vjere: Labinska župa	14/15
Crkva u Hrvatskoj: događanja	16
Kolumna: Kome je Crkva stala na žulj, don Luka Pranjić	17
Blazeni sutra: sluga Božji Miroslav Bulešić	18/19
Crkva i društvo: kolumna dr. Marija Sošića	20
Kultura: vodnjanske relikvije	21
Feljtoni	22/24
Crkva u svijetu: događanja	24
Savjeti: pedijatrica Marinela Miletić-Janjušević	26
Istarska kronika: događanja	27

Prof. dr. sc. Robert Matijašić

Riječ urednika

Poštovani čitatelji!

Društveni procesi, događaji koji se izmjenjuju velikom brzinom i promjene koje sa sobom nose bitno utječe na zajednicu u kojoj živimo i nepovratno mijenjaju mentalnu sliku društva. U nekim segmentima te su promjene takve da se pitamo kamo to vodi, što se to s nama događa i da li su uzaludna sva naša nastojanja da se takvi trendovi zaustave. U silnoj množini informacija, u poplavi «sensacija» svjesno se stvara kaos čiji je produkt rezignacija, malodušje i percepција nemoći izlaska iz teškoća. Ne nudi se afirmativno, ne pruža se ni mogućnost da se konstruktivno pa i kritikom može bolje. Stvara se milje agresivnog ponašanja u svakom pogledu, destrukcije na svakom koraku

koju i mi izravno ili neizravno, svjesno ili nesvjesno podržavamo. Promidžbeni medijski stroj nesklon Crkvi vrlo vješto odraduje taj svoj naum. Ništa više nije sveto, a u ime slobode sve je dopušteno. Potrebno je stvoriti društvo bez istinskih vrijednosti, narod bez imena i identiteta, okrenuti vjernike protiv svojih crkvenih pastira i onda tom i takvom puku prodavati svoju «lijepo upakiranu» robu. Nemoral svake vrste, promoviranje kulta nerada kroz razna TV uprizorenja, širenje dezinformacija, rušenje crkvenih i društvenih autoriteta kroz vrlo sofisticirane kvazi znanstvene studije, kolumnе i komentare, beskrupulozno blaćenje svega što im stoji na putu, to su ti «lijepo upakirani» proizvodi. Treba ljude u njihovim razložnim i istinskim teškoćama okrenuti

jedne prema drugima, potencirati ljubomoru svake vrste i zavist na susjeda. Ovu državu percipirati kao dno dna, učiniti je najcrnijom, a istovremeno idealizirati druge. Ni trenutka ne umanjujući realne probleme u kojima se kao država i društvo nalazimo ne smijemo izgubiti ponos i vjeru u sebe. Na to nas obvezuju oni koji su položili svoje živote u temelje ove hrvatske države. Imamo li pravo na zdrave obitelji i društvo, na obranu nacionalnog identiteta, na ponos i dostojanstvo naroda kojem pripadamo, na pobunu protiv onoga koji to ugrožava? Pobuna mora doći iznutra, iz društva kojeg smo dio, odnosno iz nas samih.

Vrijeme suodgovornosti je vrijeme u kojem nemamo pravo šutjeti.

svibanj 2010.

Svećenik i pastoral u digitalnom svijetu

Zahvaljujući novim komunikacijskim medijima, Gospodin moći koračati ulicama naših gradova i zastati pred pragom domova i naših srca te još jednom reći: "Evo, na vratima stojim i kucam; posluša li tko glas moj i otvori mi vrata, unići će u njemu i večerati s njim i on sa mnom" (Otk 3,20).

Poruka u prvi plan stavlja razmišljanje o širokom i osjetljivom pastoralnom polju komunikacije i digitalnog svijeta, u kojem se svećeniku pružaju nove mogućnosti ostvarivanja vlastitoga služenja Riječi i obavljanja službe Riječi. Crkvene su se zajednice oduvijek služile suvremenim medijima da bi ojačale komunikaciju i prisutnost u društvu, i da bi, vrlo često, poticale dijalog na široj razini. No, zbog njihova nezaustavljivog širenja kao i njihova znatnog društvenog utjecaja mediji postaju sve važniji i korisniji za plodonosno obavljanje svećeničke službe...

JAO MENI AKO EVANDELJA NE NAVJEŠĆUJEM

Ne bismo li dali primjerene odgovore na ta pitanja usred velikih kulturnih promjena, na koje su osobito osjetljivi mladi, moramo se služiti suvremenim komunikacijskim tehnologijama. Naime, digitalni svijet, stavljajući nam na raspolaganje sredstva koja posjeduju gotovo bezgraničnu moć izražavanja, otvara mnogobrojne perspektive i mogućnosti te nas potiče još više cijeniti Pavlovu opomenu: "Jao meni ako evanđelja ne navješćujem" (1 Kor 9,16).

Sve veća dostupnost novih tehnologija zahtijeva i veću odgovornost onih koji su pozvani navještati Riječ, ali isto tako traži od njih da budu sve više motivirani i učinkoviti u svom djelovanju...

Uz pomoć suvremenih sredstava komunikacije, svećenik će moći upoznati ljude sa životom Crkve i pomoći našim suvremenicima otkriti Kristovo lice. Oni će ponajbolje postići taj cilj ako nauče, tijekom svoga školovanja, znalački i pravilno se služiti tim sredstvima te steknu solidnu teološku naobrazbu i izgrade snažnu svećeničku duhovnost, koja ima svoj oslonac u stalnom razgovoru s Gospodinom. Ipak, prisutnost svećenika u digitalnom svijetu mora manje biti u znaku umješnog ru-

kovanja medijima, a više u znaku njegove posvećenosti Bogu i njegove bliskosti s Kristom. To će ne samo oživjeti njegovo pastoralno djelovanje, već i "udahnuti dušu" neprekidnom komunikacijskom toku koji se odvija na "mreži".

I u digitalnom svijetu mora jasno izaći na vidjelo da Božja brižna ljubav prema svim ljudima koja se očitovala u Kristu nije ni nešto što pripada prošlosti niti neka učena teorija, već sasvim konkretna, aktualna i privlačna zbilja. Naša pastoralna prisutnost u digitalnom svijetu mora tako služiti tome da pokaže našim suvremenicima, osobito onima koji se osjećaju nesigurnima i zbumjenima, da je "Bog blizu; da u Kristu pripadamo jedni drugima"...

BOG IMA OPRAVDANO MJESTO U SVAKOM DOBU

Posvećene osobe koje rade u medijima imaju posebnu odgovornost utri put novim oblicima susreta, trajno jamčiti kvalitetu ljudskog susreta i pokazati brigu za osobe i njihove duhovne potrebe. One tako mogu pomoći muškarcima i ženama našeg "digitalnog" doba da osjeće Gospodinovu prisutnost, rastu u očekivanju i nadi i približe se Božjoj riječi koja nudi spasenje i potiče cjelovit čovjekov razvoj. Ova će se potonja na taj način moći otisnuti na nepreglednu pučinu koju tvori gusta mreža "autoputova" kojima je premrežen kibernetički prostor (cyberspace) i pokazati da Bog ima svoje opravданo mjesto u svakom dobu pa tako i u ovom našem. Tako će, zahvaljujući novim komunikacijskim medijima, Gospodin moći koračati ulicama naših gradova i zastati pred pragom domova i naših srca te još jednom reći: "Evo, na vratima stojim i kucam; posluša li tko glas moj i otvori mi vrata, unići će u njemu i večerati s njim i on sa mnom" (Otk 3,20).

(Prijedrio
Ilij JAKOVLJEVIĆ)

Slavimo rođendan Crkve

Temeljni je događaj novoga vremena postojanje Crkve kao mjesta gdje se susreću vrijeme i život vječni. Isus je udahnuo u apostole duha života kao što je Bog udahnuo u Adama.

Isus se nakon uskrsnuća ukazivao, družio s učenicima još četrdeset dana, nakon čega je uzašao na nebo. Ovo četrdesetodnevno druženje Isusa s učenicima nakon uskrsnuća označava puninu djelovanja na zemlji i ispunjenje poslanja koje je usmjereno k spasenju svakog onog koji povjeruje. Povijesni Isus koji je nakon mučeničke smrti uskrsnuo sada uzlazi, ne samo kao Bog, već i kao čovjek, u nebo čime postaje gospodar neba i zemlje, sjeda zdesna Bogu. Apostoli su na dan Uzašašća čuli riječi: „Ljudi Galilejci, što stojite i gledate u nebo? Ovaj Isus koji je od vas uzet u nebo, isto će tako doći kao što ste vidjeli da odlazi u nebo.“ Isus je uzašašćem spojio nebo sa zemljom, jer k nebu se ne možemo uspeti doli sa zemlje. Krist je uzdignut s Maslinske gore, mjesta gdje je doživio poniženje. I naša su uzdignuća s mjesta naših poniženja. Međutim, pitamo se gdje se nalazi nebo, što je nebo. Nebo nije jedan ograničeni prostor, već je stanje življenja s Kristom. Zato kažemo da nebo treba početi graditi na zemlji. Ukorijeniti se u Kristu, zadržati se njime, obući se u Silu odozgor. Uzašašće je bilo preduvjet da Krist ostane „s nama do svršetka svijeta“, da nam pošalje

Uzašašće

Duha Svetoga.

Primit ćete snagu Duha Svetoga koji će sići na vas (Dj 1,8)

U Starom zavjetu Duh Božji ljude "obuzima" ili "pomazuje" da izvrše neku zadaću. On na njima ostaje ograničeno vrijeme, ili biva pridržan samo "pomazanim": prorocima, Mesiji. U novozavjetno vrijeme Duh biva izliven na sve. "Šum, vjetar, ognjeni razdijeljeni jezici" vanjski su znakovi očitovanja Duha na dan kad je prva Crkva stupila u misionarsko djelovanje među Židovima u Jeruzalemu. Duhom su se napunili svi, ne samo Dvanaestorica. Jednako žene kao i muškarci. Sve ih je Duh Sveti ojačao da stupe u javnost i počnu razglašavati

divna djela Božja ispunjena na Isusu raspetom i uskrsom.

Isus potvrđuje da s njegovim uskrsnućem počinje vrijeme Duha Svetoga: vrijeme poslanja i svjedočenja. Taj izljev Duha stvara novu stvarnost, novu zajednicu vjernika – Crkvu. Temeljni je događaj novoga vremena postojanje Crkve kao mjesta gdje se susreću vrijeme i život vječni. Isus je udahnuo u apostole duha života kao što je Bog udahnuo u Adama. Isus je time ponovno proizveo stvaralački čin. Apostole zamrle u događajima muke i smrti Isusove, Isus oživljava snagom Duha životvorca. Udahnuvši u srce apostola svoj dah života, moć svojeg uskrsnuća, on stvara novog

čovjeka, novu ljudsku zajednicu koja se zove Crkva. Crkva je zajednica života, rođena iz daha uskrslog Isusa. Trojstveni život, koji ide odo Oca na Sina po Duhu, priopćuje se ljudima u dahu života što im ga Uskrsli nadahnjuje. Crkva je u svojoj biti to zajedništvo u životu Presvetog Trojstva, u Kristu Isusu. Zajednica života koju stvara duh uskrslog Isusa, zajednica poslana svijetu. Čim je stvorena, odmah je i poslana. Ona postoji samo kroz to poslanje. Kao što Isus život u Ocu priopćuje ga apostolima, isto tako apostoli Isusov život priopćuju svijetu.

Blagdan Duhova prvenstveno nas vraća nama sammima da postanemo svjesni svoje božanske dimenzije. Naš duh je božanska dimenzija koja nas uosobljuje, koja nas izvlači iz objekata i čini subjektima. Mi smo osobe po svojoj duhovnosti. Mi smo jedno u svojoj tjelesnosti i svojoj duhovnosti. U sakramenu potvrde primili smo Duha Svetog, ali je čudno da smo toga malo svjesni i da smo mu se malo predali. Isus je obećao svojim sljedbenicima poslati Duha koji će ih preporoditi. Za naše spasenje, našu vječnost potrebno je ovu ljudsku narav preporoditi, produhoviti. Zato na blagdan Duhova slavimo rođendan Crkve.

KRONIKA

DOGAĐAJI IZ BISKUPIJE I ŽUPA

Uskrs u zatvoru

PULA – Na Uskrsni ponedjeljak biskup Ivan Milovan pohodio je pulski zatvor i služio za zatvorenike sv. misu, u koncelebraciji sa zatvorskim kapelanom vlč. Milanom Mužinom. U homiliji je biskup govorio o Kristovu uskrsnuću kao najvećem znaku Božje ljubavi prema čovjeku te kao izvoru naše nade i optimizma.

Nakon mise biskup je ostao na druženju sa zatvorenicima. Na misi i druženju bili su i članovi karitativnih i molitvenih skupina iz Pule i Pazina koji su zatvorenike obradovali prigodnim uskrsnim darovima. (L)

Zlatni pir Vere i Marija Močiboba

KAROJBA - Obitelj Močibob iz župe Karojava jednostavno je proslavila 50 godina zajedničkog života. Mario i Vera Močibob su uz svoju djecu Zlatka, Vilima i Smiljanu te unuke, rođbinu i prijatelje zahvalili Bogu za taj dar, pristupili sv. sakramentima, obnovili svoju vjernost te kod obiteljskog stola nastavili radost obiteljskog života. Godine čine svoje, reče Mario, ali s Bogom idemo dalje. Mario je srčani bolesnik, ali još u štali ima krave.

Kad ih je ondašnji župnik vlč. Josip Rojnić vjenčao te izrekao blagoslov: "Vidjeli djecu svoje djece do trećeg i četvrtog koljena...", nisu ni slutili da će se to dogoditi.

Zivjeli još mnogo godina! (A. KRAJCAR, župnik)

Ukratko

Župan Ivan Jakovčić, biskup Ivan Milovan, gradonačelnik Poreča Edi Štifanić i kancelar Ilija Jakovljević

POREČ - Biskup Ivan Milovan, porečki gradonačelnik Edi Štifanić i župan Ivan Jakovčić potpisali su 9. travnja pismo namjere kojim se obvezuju na suradnju prigodom kupnje i obnove barokne palače Vergottini u Poreču. Namjera je u palači urediti muzej sakralne umjetnosti. (L)

PULA – Članovi Udruge Sv. Vinka Paulskog župe Krista Spasitelja s Velog Vrha, na čijem je čelu Katica Cvek, posjetili su štićenike Doma sv. Polikarpa u Puli te ih razveselili prigodnim uskrsnim kolačima i druženjem. Uz molitvu i pjesmu proveli su ugodno prijepodne. Na Cvjetnicu je ispred crkve Krista Spasitelja organizirana prigodna humanitarna prodaja uskrsnih darova u svrhu prikljanja sredstava za djelovanje udruge. (L)

ZAGREB – Zagrebački nadbiskup, kardinal Josip Bozanić primio je 10. travnja bogoslove, đakone i odgojitelje Biskupijskog misijskog sjemeništa Redemptoris Mater iz Pule u sklopu njihova duhovno-studijskog putovanja. Ove su godine pod vodstvom rektora Piergiorgija De Angelisa i prefekta za studij dr. Michelea Caparsora kao cilj putovanja odredili Zagreb. Na put je krenulo dvadeset i šest bogoslova i đakona. (L)

LABIN - Hrvatski katolički zbor MI iz Labina organizirao je uoči Uskrsa 11. izložbu likovnih radova osnovaca. Na naše veliko iznenađenje (ili razočarenje) u cijelosti se odazvala samo škola "Ivo Lola Ribar", dok se u školi "Matija Vlačić" pozivu odazvala samo vjeroučiteljica koja je temu obradila na satu vjeronauka i na taj način omogućila samo nekolicini vjeroučenika da se svojom likovnošću uključe u izložbu.

Knjige biblijskog sadržaja uručene su najuspješnijim stvarateljima. Stručna komisija odlučila je prve nagrade dodijeliti Niku Fonoviću (2.r.) i Dinu Kostadini (6.r.) iz škole "Ivo Lola Ribar". (V. M.)

Jedan dan na Cresu

ROVINJ - Ekipa mlađih iz Rovinja je zajedno sa župnim vikarom Rikardom Lekajem 10. travnja boravila na Cresu. Prvo odredište bio je samostan sestara benediktinki, gdje smo posjetili našu bivšu župljanku s. Mihaelu, koja nam je posvjedočila o svom pozivu i životu u samostanu te nas pozvala da sudjelujemo u njihovoj zajedničkoj molitvi Časoslova.

Nakon toga hodočastili smo do marijanskog svetišta te putem molili krunicu i pjevali. Na samom brdu nalazi se zavjetna kapelica s prekrasnim pogledom na more i Istru, okružena stoljetnim maslinicima. U vrtu kapelice nalazi se oltar na kojem smo slavili svetu misu. (M. VIRKES)

Proslava Božanskog milosrđa

PULA - Blagdan Božanskog Milosrđa svečano je proslavljen 18. travnja u Kući skrbi sv. Polikarpa u Puli. Svečano slavlje počelo je molitvom i krunicom, a misno slavlje predvodio je biskup Ivan Milovan s brojnim svećenicima iz okolnih župa.

"Vjerovati u propetoga Sina znači 'vidjeti Oca', znači vjerovati da je ljubav prisutna u svijetu, i da je ta ljubav moćnija od svekolikog zla u koje je upleten čovjek, ljudski rod i svijet", rekao je u homiliji biskup Milovan. (T. M.)

KRONIKA

DOGAĐAJI IZ BISKUPIJE I ŽUPA

Hodočašće Lourdes - Santiago de Compostela - Fatima

POREČ - Od 27. rujna do 8. listopada Porečka i pulska biskupija organizira hodočašće u Lourdes, Santiago de Compostelu i Fatimu. Cijena hodočašća iznosi 6.800 kuna, u što je uključeno putovanje i polupansionski smještaj u hotelima, a moguće je i plaćanje u ratama. Svi zainteresirani mogu se prijaviti u svojim župama ili izravno u Biskupiji. (L)

Misa središte nedjelje

PAZIN - Zajednica bračnih susreta istarske regije održala je 11. travnja u franjevačkom samostanu u Pazinu svoju redovnu obnovu, a tema je bila "Nedjelja i nedjeljna misa u našoj obitelji". Okupilo se 15-ak parova iz cijele Istre, a obnovu su predvodili fra Frano Delić i bračni par Radmila i Lino Žufić. Istaknuto je koliko je za naš život, za kvalitetan brak i sklad u obitelji važno kvalitetno provoditi nedjelju, kao i to da misa treba biti središte nedjelje. Raspravljaljalo se i o problemu rada nedjeljom, koji nas zaokuplja u sadašnje vrijeme, jer taj bi dan obitelj trebala provoditi u zajedništvu.

Ljepota nedjeljne mise veća je kad u njoj aktivno sudjeluju muž i žena u zajedništvu, koji su tada bliskiji jedan drugome, inače će mnogo vremena u braku nepovratno potratiti. (L)

Predstavljanje knjige biskupa Bogetića

Dr. Trogrlić, biskup Bogetic, vlc. Jakovljević i Milohanić

POREČ - U dvorani dvorana audientia episcopalis u Poreču, 15. travnja, održana je promocija najnovije knjige biskupa u miru mons. Antuna Bogetića „Moj život – od Anda do Tihog oceana“. Knjigu su predstavili dr. Stjepan Trogrlić, vlc. Ilija Jakovljević, Tomislav Milohanić i sam autor. Pjesnik Daniel Načinović izrecitirao je pjesmu posvećenu mons. Bogetiću koja je tiskana u knjizi.

Kroz sadržaj knjige nazočne je proveo Tomislav Milohanić, a dr. Stjepan Trogrlić oslikao je društvene i povijesne prilike kroz koje je prolazio biskup Bogetić.

„U svemu je uspio i s pravom se može reći, da je nakon biskupa Dobrile odmah biskup Bogetić. Radio je na duhovnoj obnovi Biskupije, ali i materijalnoj. Imao je protivnika, ali koji karizmatik, vizionar nema protivnike. Otvorio je vrata Biskupije: neokatekumenskom pokretu i zahvaljujući tom hrabrom činu osigurao da danas gotovo svaka župa ima nedjeljnu misu. S druge strane spremno je prihvatio tolike druge koji su željeli doći u ovu Biskupiju, pa i mene na čemu mu velika hvala. Ostao je do kraja najprije jednostavan svećenik, potom skroman Biskup s velikim srcem. Tko uzme ovu knjigu i pročita je zasigurno će se zapitati otkud ovom čovjeku tolika snaga“, rekao je tom prigodom vlc. Jakovljević. (T. M.)

Posveta nove crkve bl. Alojzija Stepinca

ŠKROPETI - Biskup Ivan Milovan u petak, 7. svibnja, posvetit će novu crkvu bl. Alojzija Stepinca u Škropetima. Uoči posvete održat će se trodnevničica s početkom u 18.30 sati. U utorak, 4. svibnja, misit će vlc. Ilija Jakovljević, u srijedu don Luka Pranjić, a u četvrtak, 6. svibnja, don Vinko Puljić.

Prigodom ovoga slavlja uredništvo Ladonje primilo je pismo Ivana Ivetca koji živi u Rijeci, a rođen je u Škropetima 1930. godine. U pismu, među ostalim, piše: "I ja sam jedan od sudionika prvog skupa Škropečana u vrijeme surovog komunizma, s pok. vlc. Mirkom Štokovićem, kada se tražila lokacija za novu crkvu u Škropetima. Od-luka svih prisutnih je bila da bude u dolini, gdje je – hvala Bogu – crkva danas i sagrađena". (L)

Svečana misa posvete ulja

POREČ - U Eufraziovoj bazilici u Poreču na Veliki četvrtak služena je svečana sv. misa posvete ulja. Svećenici Porečke i Puliske biskupije okupili su se oko svog crkvenog pastira, biskupa Ivana Milovana. Na početku euharistijskog slavlja biskup je pozdravio subraću svećenike, đakone, časne seste, bogoslove i okupljeni vjernički puk, posebno se sjetivši bolesnih svećenika i onih koji su se u protekloj godini preselili u vječnost.

Biskup je u homiliji spomenuo riječi pape Benedikta XVI: "Svećeništvo je dar Kristova Srca", i riječi sluge Božjega Ivana Pavla II: "Krist je ostao s nama u euharistiji kao hrana vjere, ostao je po svećeništvu kao dobar pastir sa svojim narodom". Pozvao je svećenike da budu vjerni svome pozivu, ustrajni u molitvi i činjenju dobrih djela. (T. M.)

Krizme u svibnju

Raspored sv. Krizme tijekom svibnja: 1. svibnja u Balama i pulskoj župi Sv. Josipa, 2. svibnja u Rovinju i Žminju, 9. svibnja u Pazinu, Vodnjanu i Sutivancu, 15. svibnja na Velom Vrhu, Žbandaju i Višnjunu, 16. svibnja u Poreču i Kašteliru, 22. svibnja u Završju i pulskoj župi Sv. Antuna, na Duhove u pulskim župama Sv. Pavla i u Katedrali, te u Starom Pazinu, 29. svibnja u pulskoj župi Sv. Ivana i u Fažani, a 30. svibnja u Umagu i Taru. (L)

KRONIKA

DOGAĐAJI IZ BISKUPIJE I ŽUPA

Krštenje odraslih

POREČ - U Poreču se svake godine održava svečani obred kršćanske inicijacije - krštenje odraslih na početku Velikog tjedna za one koji izraze želju, a nisu to ostvarili kao djeca. Nakon temeljite priprave, obredom krštenja katekumeni ulaze u kršćansku zajednicu. Prije desetak i više godina broj odraslih krštenika kretao se oko 35, da bi se iz godine u godinu broj krštenih odraslih postupno smanjivao. Ove godine, na Veliki ponedjeljak, kršteno je desetak katekumena u obredu kojeg je predvodio biskup porečki i pulski mons. Ivan Milovan. Sudjelovali su i svećenici - preč. Petar Pahović, vlč. Mladen Matika i vlč. Juan C. Hernandez. (L)

Biskup Ivan Milovan i preč. Petar Pahović s krštenicima u porečkoj bazilici

Divojke za ženidbu

FUNTANA – U župnoj dvorani u Funtani 9. travnja gostovala je udruga mladih Urbana subkulturna baza iz Poreča s predstavom „Divojke za ženidbu“. Predstava je nastala po istoimenom djelu književnika Daniela Načinovića, okrunjena prvom nagradom na ovogodišnjem porečkom festivalu smijeha i komedije Zlatni zub. „Divojke za ženidbu“ osvojile su nagradu publike. (L)

Divojke za ženidbu

Uskrs u Poreču

Biskup Ivan Milovan na uskrsnoj misi

POREČ - U prepunoj Eufrazijevoj bazilici u Poreču svečano euharistijsko slavlje na dan Uskrsa predvodio je porečki i pulski biskup Ivan Milovan. U misnom slavlju su uz biskupa sudjelovali župnik porečki preč. Petar Pahović, kancelar vlč. Ilija Jakovljević, župni vikar vlč. Huan C. Hernandez i đakon Vladimir Brizić.

Biskup Milovan je na početku sv. mise uputio pozdrav i čestitku okupljenim vjernicima i na talijanskom i njemačkom jeziku, jer je tih blagdanskih dana na Poreštini boravi znatan broj stranih turista. Misu je pak izravno prenosio Radio Istre. Svečanom ugodžaju misnog slavlja doprinijelo je pjevanje mješovitog crkvenog zbara „Sveti Mauro“ s dirigentom Markom Ritošom.

U homiliji mons. Milovan je istaknuo duhovnu povezanost vjernika na svim meridijanima i paralelama: svih onih koji žive od vjere u Uskrsloga. „Crkva je utemeljena na vjeri u uskrsnuće, živi od te vjere. Sva novost kršćanstva nije - samo lijep moralni nauk evanđelja, milosrđe, ljubav, oprištanje, pravda... nego navještaj da je Sveti i Pravedni koji je bio od ljudi ubijen, od Boga proslavljen, i da je on otvorio taj put za sve koji mu vjeruju i slijede ga.“ Kršćanstvo nije plod umovanja, neke filozofije i spekulacije – naglasio je mons. Milovan - ono je proizašlo iz uskrsnuća. (T. M.)

Spomen-ploča župniku Vekjetu

BOLJUN - Biskup Ivan Milovan otkrio je i blagoslovio 23. travnja spomen-ploču na župnoj kući postavljenoj u čast stradalog boljunskog župnika Mirka Vekjeta. Vekjeta je ovdje službovao od 1933. do 1943. kada su ga uhitili njemački vojnici i otpremili u zloglasni Dachau, jer su u župnom stanu pronašli crvenu zastavu, koju je sklonio.

Svečanosti su bili nazočni boljunski župnik Ilija Pavlović, ravnatelj Pazinskog kolegija Ivica Kordić, lupo-glavski načelnik Franko Baxa i brojni vjernici. (L)

KRONIKA

DOGAĐAJI IZ BISKUPIJE I ŽUPA

Dan otvorenih vrata bogoslovnog sjemeništa "Ivan Pavao II." u Rijeci

RIJEKA - Mnogi ministrali Riječke nadbiskupije i Porečke i pulske biskupije u subotu, 17. travnja, ušetali su kroz "otvorena vrata" riječke bogoslovije. Misno slavlje predvodio je vlč. Alejandro Castillo Jimenez, duhovnik, koji je ohrabrio nazočne da se upuste u avanturu života s Kristom, koja će neke od njih odvesti i na put svećeništva.

U središnji dio programa prisutne je uvela kompjutorska prezentacija bogoslovskog života. Bilo je riječi o molitvi, studiju, dnevnom redu, kulturnim i sportskim aktivnostima... Nakon toga svaka od tri skupine naizmjenično je sudjelovala u tri programa. Gosti su imali priliku vidjeti isječke iz predstave bogoslova o svetom župniku arškom, čuti svjedočanstva o duhovnom pozivu te razgovarati s bogoslovima o ljepotama i teškoćama poziva.

Nakon dobre i obilne okrpe uslijedio je rekreativni dio susreta. Brzo su formirane ekipe za nogomet i stolni tenis.

Vjerujemo da je sjeme posijano i zaliveno i da će u svoje vrijeme donijeti obilan rod. (Z. VLADUŠIĆ i J. PETEH)

Ministranti na riječkoj teologiji

Uskrs Fest 2010.

ZAGREB - U zagrebačkoj dvorani Vatroslava Lisinskog na Bijelu nedjelju održan je Uskrs Fest 2010. Dvadeset izvođača iz Hrvatske i BiH predstavilo se s jednako toliko novih skladbi. Među njima je i ove godine bio rovinjski kantautor duhovne glazbe Davor Terzić, koji je uz pratnju zbora Stepinčeva mladež iz Koprivnice izveo skladbu "Ti si Bože sve".

Prosudbeni sud odabrao je tri skladbe: prvo mjesto uzela je skupina mladih Matheus iz Bizovca pokraj Osijeka sa skladbom "Utočište vječno", drugo mjesto i nagradu samih izvođača osvojili su Lidija Bačić i klapa Grobnik sa skladbom "Dijete Božje", a treća je bila Maja Tadić iz Rijeke sa skladbom "Najdraži Bogu". U revijalnom dijelu festivala nastupio je Zbor mladih Zadarske nadbiskupije, koji je otpjevao himnu ovogodišnjeg susreta mladih, koji će se održati u Zadru u subotu, 8. svibnja. (D. T.)

Umro Josip Sinčić

Josip Sinčić, rođen 1921. u Škropetima, umro je 12. ožujka s krunicom u ruci i tako pokazao da ga smrt nije iznenadila. U svojoj mладости bio je aktivan član dječačkih katoličkih udruga „Mali križari“, što je Ivan Pavić, župnik u Motovunskim Novakima od 1932. do 1940., osnovao u župi. Josip je bio na čelu „Križara“ i kasnije katoličkih mlađića.

Vjenčao se je s Verom Bartolić u Karojbi 1948.

Bio je zaposlen u Istarskom Vodovodu i u drugim državnim službama na odgovornim mjestima. Kad se vjenčao s Verom u crkvi, bio je zbog toga neko vrijeme otpušten iz službe, ali se brzo vratio. Nikad nije zbog svoje službe napustio Crkvu.

Dvadesetak godina obavljao je službu čitača na obredima u porečkoj katedrali.

Osim žive djece, Irenka i Rite, imao je još dvoje djece, koja su u najranijoj dobi života preminula.

Sprovodne obrede s misom predvodio je biskup Ivan Milovan u zajedništvu s nekoliko svećenika, brojne rodbine, znanaca i prijatelja. Pokopan je na groblju u Poreču. Počivao u miru! (mons. M. BARTOLIĆ)

Vjera Zornada ispraćena na vječni počinak

U četvrtak, 15. travnja, preminula je u Poreču Vjera Zornada. Okružena svojim najdražima i župnikom Petrom Pahovićem, uz molitvu i sakrament bolesničkog pomazanja preminula je u Gospodinu u 90. godini života. Ispraćaj pokojnice bio je na gradskom groblju u Labinu. Priključili su se i vjernici iz Poreča, sa župnikom Pahovićem.

Šestorica svećenika, od kojih je jedan brat pokojnice o. Rufino Blažević iz Trsta, predvodili su tihu i sabranu povorku. Labinski župnik Željko Zec se od pokojnice oprostio riječima:

"Vjeru koju je primila od svojih roditelja, oca Petra Blaževića i majke Ivane Forca u Blatnoj Vasi u Roču, nosila je u srcu i po njoj živjela cijelog svog života, noseći se hrabro u radosti, ali i svakodnevnim teškoćama i žalostima koje je život nosio. U tom duhu odgojila je svoje troje djece. Posebno se radovala redovničkom zvanju svoje kćerke Palmire i bračnom životu svoga sina Pina, ali je u snazi vjere također mogla snage ispratiti Gospodinu svoga sina Edija, a potom i supruga Antona. Unuci Eduard i Sabina te praunuci Ania i Andreas otvorili su nove radosti i brigu pažljive i nježne none i pranone. Ali, ne samo za njih, ona je, znam, bila pažljiva i darežljiva prema potrebitima i prema siromašnima". (L)

Dobrilino ime velika je

Mladi naraštaji povjesničara imaju mnogo građe u arhivima, od Pazina preko Trsta, Ljubljane i Zagreba do Beča, u kojima se nalaze brojni dokumenti o djelovanju Crkve i svećenstva u teškim vremenima

Sedam objavljenih knjiga, više od 70 znanstvenih i isto toliko stručnih radova u domaćim i međunarodnim časopisima, sudjelovanje na brojnim znanstvenim skupovima u Hrvatskoj i inozemstvu, vođenje međunarodnih projekata, to je u najkraćim crtama bogata znanstvena biografija sveučilišnog profesora prof. dr. sc. Roberta Matijašića.

RADIM ONO ŠTO VOLIM I ŽELIM RADITI

- Dugačka bi bila lista kad bismo nabrajali sve pojedinosti iz Vaše biografije pa ču Vas zamoliti da izdvojite najvažnije.

- Teško je izdvijiti najvažnije a da to ne bude subjektivno, ali u najkraćim crtama: od malih me nogu privlačila neka želja za znanjem, pri čemu su knjige bile najrašireniji medij za stjecanje spoznaja. Po završenom studiju arheologije ta je značitelja u petnaest godina muzejske karijere imala prilike doći do izražaja. A brojnost znanstvenih i stručnih objavljenih radova samo je posljedica činjenice da rezultate istraživanja ne valja zadržati za sebe i ljubomorno čuvati, nego ih predstaviti javnosti, znanstvenoj i stručnoj, ali i najširoj publici. Iako nisam bio od onih muzejskih arheologa

Prof. dr. sc. Robert Matijašić

koji velik dio svog radnog vremena provode na terenu, iskoristio sam arhiv i biblioteku Arheološkog muzeja Istre za stvaranje tada novih sinteza o temama koje su mi se nametale: rimske vile i općenito stambena arhitektura, ali i naseljenost kao širi pojam te gospodarstvo rimskoga doba. Iako sam se bavio područjem Istre, valjalo je proučiti i istovjetne probleme u puno širem okruženju: od Dalmacije i Italije do drugih sredozemnih zemalja.

Zatim svoje rezultate počnete predstavljati na znanstvenim skupovima i to je prirodnji put za postupnu afirmaciju, jer vas prepoznaju u sve širim krovovima znanstvenika koji se bave sličnom problematikom. Pozivaju vas na skupove, pozivaju da objavljujete u časopisima, potiču da pišete i objavljujete knjige pa se jedino može dogoditi da počnete preuzimati i previše obveza. Projekti su u humanističkim, povijesnim znanostima došli razmjerno nedavno, postali su popularni prije desetak godina. Prije toga su projekti bili pojedinačna

istraživanja, a sada se može okupiti veća ekipa na nekom zamršenijem problemu koji traži više različitih pristupa pa i interdisciplinarnost. No, radim ono što volim i želim raditi pa je znanstveni rad nešto sasvim prirodno, dio mene.

ŽIVIO SAM GODINU I POL U CIRENI

- Zašto arheologija?

- Ne mogu to racionalno protumačiti, ali mislim da je bilo presudno što sam rođen i odrastao u susjedstvu Arene u Puli, ali i to što sam s roditeljima i braćom godinu i pol živio u Libiji, gdje mi je otac radio kao liječnik. Živjeli smo u gradiću koji je nastao na monumentalnim rimske ostacima, izraženijima nego u Puli, jer тамо antički grad i danas leži u ruševinama, neprekiven kasnijim građevinama kao u Europi. U Cirenici, odašte je bio Šimun Cirenac, živjeli smo u vrijeme kad sam po osnovnoškolskom programu morao svladavati osnove povijesti staroga vijeka i mislim da je to bio mehanizam koji se tada u meni pokrenuo. Po povratku u Pulu, povijest mi je u školi Šijana predavala prof. Marija Girardi, čiji je način rada sigurno također pridonio oblikovanju moje budućnosti. Kad sam kasnije pohađao gimnaziju

“Branko Semelić” u Puli, već sam znao što želim studirati pa je tako i bilo. A engleski jezik i književnost upisao sam usporedno, kao neku rezervnu varijantu. Nikad se ne zna.

- Svoj ste radni vijek počeli u Arheološkom muzeju Istre u Puli, čiji ste kasnije bili i ravnatelj. Puno terenskog rada, druženja i otkrića. Podijelite jedno terensko iskustvo iz toga doba s našim čitateljima.

- U Muzeju sam radio petnaest godina i prošao sve stupnjeve, od pripovjednika do ravnatelja. To je bilo osamdesetih godina i u prvoj polovici devedesetih. Tada nije bilo mnogo investicija u gradnju po Istri, a time niti mnogo arheoloških istraživačkih terena. Osnove terenskoga rada stekao sam na istraživanjima rimske vile u Červaru, a zatim i kasnoantičke nekropole na lokalitetu Burle u Medulinu. Kasnije sam vodio iskapanja rimske i kasnoantičke nekropole kad se gradila nova zgrada današnje Policijske uprave u Puli te iskapanja prije gradnje nove stambene zgrade na početku Ulice Sergijevaca (kod Forum), gdje je pronađena prekrasna mramorna ženska glava koju smo popularno zvali Agripinom, iako to nije portret Tiberijeve sestre, Klaudijeve žene i majke

odgovornost

cara Nerona.

- Kao stalni ili gostujući predavač nazočni ste na mnogim fakultetima, odnosno sveučilištima u Hrvatskoj i inozemstvu. Koje kolegi je predajete?

- Na tadašnji Pedagoški fakultet u Puli prešao sam 1996. godine, nakon što je dvije godine ranije pokrenut studij povijesti, i počeo sam ondje predavati onu grupu predmeta koji obuhvaćaju povijest staroga vijeka. To je bio važan iskorak visokoškolskog obrazovanja u Puli, koji je desetak godina kasnije za posljedicu imao i osnivanje sveučilišta. Nazive i sadržaje predmeta koje sam predavao tijekom ovih 15 godina nekoliko smo puta mijenjali, prilagođavali i poboljšavali, posljednji put radikalno 2005., kad je uveden novi način studiranja s ECTS bodovima i po principu tri godine preddiplomskog studija i dvije godine diplomskog studija. No, glavne odrednice uvijek su iste: povijest civilizacija Bliskog istoka, povijest Grčke i Rima, povijest hrvatskih zemalja u antici, a sad smo dodali i gospodarsku povijest antike te rimske rustične vile. Nekoliko sam godina povijest hrvatskih zemalja u antici predavao i u Rijeci, u vrijeme kad je ondje pokrenut studij povijesti sličan pulskomu. Angažiran sam i na doktorskim studijima, sada u Zadru, a ranije i u Zagrebu, povremeno u Pado-

vi, ali tu su teme još specijalizirane i prilagođene specifičnim programima koje svako sveučilište ima. Mislim da nije nevažno reći da predajem i na doktorskom studiju ekonomije na našem pulskom sveučilištu, jer povijest gospodarstva antike, ali i drugih razdoblja zanimljiva je i ekonomistima, kao dio opće kulture o struci u širem smislu.

POVIJESNE ZASLUGE I S T A R S K O G SVEĆENSTVA

- Arheologija i Biblija, biblijski spisi ili kako arheologija tumači Bibliju?

prije Krista, a Novi zavjet i povijest ranoga kršćanstva. Abraham i Mojsije, Solomon i David, Ezra i Nehemija bili su stvarni ljudi, živjeli su u stvarnom svijetu kraljevstava i carstava, gradova i sela, migracija i ratova.

- Rektor ste Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli, najmlađeg u Hrvatskoj. Vjerujem da je izuzetna čast, a dakako i obveza, biti rektor sveučilišta koje nosi ime jednog od najvećih preporoditelja hrvatske Istre, biskupa Jurja Dobrile. Dijelite li i Vi to mišljenje?

- Potpuno. Već sama

širinu i karizmu koju i danas u Istri ima.

- Svećenstvo u Istri i drugi istaknuti pojedinci, intelektualci najširih obzora, bili su nositelji preporodne misli u bližoj i daljoj povijesti te čuvari hrvatske baštine na ovim našim prostorima. Je li po Vama njihov znanstveni, stručni i općedruštveni rad adekvatno valoriziran i prezentiran javnosti ili "pravo" javnosti ima netko drugi?

- Velika je povjesna zasluga istarskoga svećenstva već i samo održanje hrvatskog identiteta u Istri, od vremena glagoljaša do Dobrile i Bože Milanovića. Iako o tome postoji razmjerno bogata historiografska literatura, još su brojna otvorena pitanja na koja povjesna znanost mora odgovoriti. Mladi naraštaji povjesničara imaju mnogo građe u arhivima, od Pazina preko Trsta, Ljubljane i Zagreba do Beča, u kojima se nalaze brojni dokumenti o djelovanju Crkve i svećenstva u teškim vremenima. U historiografiji je adekvatna valorizacija nemoguća u kratkome roku: da bi se objektivno sagledalo sve čimbenike treba imati i vremenski odmak. No, u međuvremenu se moraju prikupljati i objavljivati svjedočanstva suvremenika, kronike i arhivsko gradivo. To je zadatak društva, jer i djelovanje svećenstva je uvijek bilo dijelom djelovanja cijelog društva.

Prof. dr. sc. Robert Matijašić pred Celzovom bibliotekom u Efuzu

- Ja sam se time bavio samo površno, jer zbog drugih predmeta koje sam predavao nisam imao vremena, no zanimalo me i više pa sam prikupio nešto literature koju nisam do sada stigao proučiti. Studentima sam uvijek tumačio (sada više ne predajem predmete vezane uz povijest Bliskog istoka) da je Biblija i važno povjesno vrelo, jer odražava povijest Izabranog naroda i drugih zajednica tijekom dva tisućljeća

činjenica da je u Puli osnovano sveučilište veliki je iskorak ne samo za obrazovanje u Istri i ovom dijelu Hrvatske, nego i za svakodnevni život regije, kojoj sveučilište mora doprinositi znanjem i stvaranjem novoga kadra za razvoj gospodarstva, školstva i društva u cjelini. Dobrilino ime velika je odgovornost, jer baštinimo njegove ideje ravnomernog razvoja svekolikog stanovništva Istre, njegovu intelektualnu

ZLATOMISNIK VLČ. ATILIJE KRAJCAR (2)

Dvadeset i pet medaljona s likom

Bio sam samo na dva mesta, a imao više župa. U Ližnjanu sam bio 20 godina i nekoliko mjeseci, od 1962. do 1982., a ovdje u Karojbi sam od 1982. Bilo je uvijek lijepih trenutaka, lijepih događaja, priča vlč. Atilije Krajcar

S dubokim poštovanjem govori vlč. Atilije Krajcar o postavljanju spomen-ploče don Miru Bulešiću u sakristiji karojske crkve, u spomen njegova boravka među njima. Karojava u ono vrijeme nije imala svog župnika pa je don Miro osam dana bio u župi i sa župljanim Karoje proslavio svoj zadnji Uskrs. Na inicijativu vlč. Krajcara saliveno je 25 brončanih medaljona s likom Miroslava Bulešića, rad poznatog skulptora prof. Mačakutina iz Zagreba. Jak bijaše poriv i motiv Krajcara da se na taj način obilježi sjećanje na mučeničku smrt don Mira, kojega je on poznavao iz sjemenišnih dana kao profesora u pazinskom sjemeništu.

Relikvije ušio u rukav

- U mojim je očima bio strog u učenju, u pobožnosti, pravedan - svetac. Ja sam ga doživio, kad je došao u pazinsko sjemenište, kao strogoga, ali ispravnoga, odrješitog, koji zna što čini. Bilo mi je teško kao mladomisniku da se baš ništa ne čini, da nema nikakva spomena na Miroslava Bulešića. Doktor Stjepan Pucić nešto je poduzimao preko Vatikana. Ja sam odlučio također nešto napraviti. Tada je poznati modelator bio prof. Mačakutin iz Zagreba, koji je izradio mnoge medal-

Križ uz župnu kuću u Karojbi

jone. Razgovarao sam sa svećenicima i našao ih desetak koji će uzeti medaljon bez obzira koliko košta. Naručio sam, odnosno dao načiniti 25 komada. Veoma je lijep taj medaljon. Prvoga sam ponio na njegov grob u Savičentu. Bilo mi je vrlo drago, a i drugi koji su ga uzeli bili su zadovoljni. Drago mi je bilo nešto učiniti za toga mučenika. Nije tada bilo ni knjige ni sličice, nije bilo ništa, ama baš ništa. I zato sam se odlučio na to, iako sam imao poteškoće. Kad sam nekima rekao, reagirali su: "Ma, to se ne

smije". Meni je bilo drago, a i njima je poslije bilo drago. No, prozivali su me zato što sam na medaljon stavio natpis "mučenik". Pa i sam prof. Mačakutin mi je pisao i predlagao da ne stavimo tu riječ. Ja naručujem, ili tako ili nikako! Onda se složio i stavio "mučenik". Kako i treba. A bio je don Miro mučenik. Neki svećenici kažu – svjedok Kristov. Crkva ima svoje mučenike od početka. To su bili najveći prijatelji i miljenici Božji. Ja sam imao samo sličicu s njegove mlade mise, gdje je pisalo "don Miro"; nije htio

da se napiše Bulešić. To je bilo 1943. godine. "Don Miro" i "Budi volja Tvoja". To sam ja poslije uzeo za svoj svećenički moto na sličicu. Imao sam i svete moći, koje sam uvijek držao uz sebe: malo bijelog platna od krvi mučenikove, što je pokojni Vladimir Stanišić bio udijelio nama kao nadzirateljima. Uvijek sam to nosio sa sobom: i kroz dačke dane i bogoslovске dane, vojničke dane. Sve do zatvora. Bio sam ih ušio u rukav. I onda, u zatvoru su mi ih uzeli. Teško mi je to palo..., kazuje on.

Vlč. Krajcar oduševljen je nedavnim hodočašćem u Ars, svetom arškom župniku. Uspoređuje prilike poslije Francuske revolucije, u kojima je skromni i sveti župnik Ivan Maria Vianney živio, s prilikama u kojima je živio i podnio mučeničku smrt don Miro. O prilikama koje su ga pratile kao pastira vjerničkog puka u nekoliko župa sugovornik govori s neskrivenim ponosom.

- Bio sam samo na dva mesta, a imao više župa. U Ližnjanu sam bio 20 godina i nekoliko mjeseci, od 1962. do 1982., a ovdje u Karojbi sam od 1982. Bilo je uvijek lijepih trenutaka, lijepih događaja. Bilo mi je drago kad smo imali prve misije 1964. u Ližnjanu, koje su bile najposjećenije. Imao sam 11 puta svete misije.

mučenika don Mira

Vlč. Atilije na roženicama s obitelji

Rado se sjećam 1967., kad smo otvorili crkvu Majke Božje Fatimske u Jadreškima. Nikad nisu tu imali crkvu i odmah sam ondje imao misije. U toj zgradi bila je pod Austrijom hrvatska škola. Stavili smo tamo spomen-ploču s likom sv. Ćirila i Metoda, jer je to bila škola Društva sv. Ćirila i Metoda. Lijepo je sjećati se toga. Bilo je lijepo kad je mladu misu u Ližnjalu 1973. imao vlč. Antun Jukopila. I to duhovno zvanje je plod prvih misija. Ali, posebno pamtim svih 11 pučkih misija, misionara koji se vodili misije. Bili su to blagopokojni Srećko Cetinić, isusovac iz Opatije, pokojni Petar Bulat, otac Smiljan Kožul iz Zagreba, Marcel Lakoseljac. Marcel je posebno oduševio puk. Upečatljiv je bio njegov nastup, nadahnute propovjedi o životu za vjeru, za Boga, narod. Tih propovjedi još se i danas mnogi sjećaju, ističe vlč. Krajcar.

Nije bilo dana bez pjesme

Svećenik Atilije Kraj-

car bio je uvijek otvoren za nove ideje, rado je podržao dobre inicijative i u njima sudjelovao. Na njegovu inicijativu obnovljen je 1984. godine ophod kaldirske kolejane.

- Odmah poslije rata nekoliko Kaldircana je odlučilo obnoviti taj običaj. Dvije su godine to radili sami, ali treće godine (bilo je to 1948.) optužili su ih kao protudržavne elemente. Prestrašili su se i prestali s time. Kad sam ja došao u župu svi su pričali o kolejanima. Ni ja nisam znao puno o tome pa sam rekao: "Ako želite, ljudi moji, ja ću dati sve od sebe. Opet ćemo početi s time." Svi su bili oduševljeni. Neki još puni straha. Tako smo 1984. obnovili ophod kolejana. Tada su još bili živi oni ljudi kojima su zabranili da se drže tog običaja. To je bio danas pokojni Joakim Laganić te Liberat Bertoša i Petar Štefanić. Njihova djeca su nastavila s time pa u kolejanju sudjeluju iste obitelji, prenosi se s pokoljenja na pokoljenje. Nije to samo

folklor – to je vjera: vjerski običaj i plod vjere. Nema kuće koju kolejani ne posjeti u obilasku župe, priča vlč. Krajcar.

Poznato je da vlč. Atilije voli glazbu, narodna istarska glazbala, napose rožnice, mih. Znade često zasvirati i zapjevati u dobrom društvu, razveseliti sebe i svoje bližnje.

- Ljubav prema glazbi nosim u srcu. Mi smo iz takve obitelji. Rekli bi Zagorci: "Su vudreni u mužiku". Posebno je za glazbu bila nadarena moja pokojna mama Katarina. Kao djeca smo svake večeri molili krunicu i pjevali. Nije bilo dana bez pjesme. Za pjesmu su bili i braća i sestre, a posebno njihova djeca. I danas su oni poznati glazbenici. Ne znam bih li doživio toliko godina da nije bilo pjesme.

Kapelica blaženog A. Stepinca

Ona me utješi i bodri. Kad je najteže, čovjek zapjeva i bude mu lakše. Sjećam se kad sam 1961. pao s motora, polomija noge; bio sam u bolnici pa sam poslije toga bio kod brata u Raklju, Krnici. Tamo sam zavolio

rožnice. Nabavio sam si svoje i počeo svirati. I od tada ne prestaje ta ljubav prema rožnicama. Pa to je duh naših starih koje danas čujemo kroz svirku. Rožnice svire već miljar lit, bi reka Balota, napominje vlč. Krajcar.

Zlatomisnik Atilije Krajcar niže sjećanja na raznorazne životne zgodbe, dogodovštine, anegdote. Kao da odmotava svitak uzbudljivog romana.

- Bilo je puno toga lijepoga i puno stvarčica koje su mi se usjekle u pamćenje. Lijepi su bili časovi života u Ližnjalu i Šišanu, gdje sam bio 20 godina, i ovdje u Karojobi, Rakotulama i Kaldiru, gdje sam već više od 27 godina. I crkvice u Jadreškima tako se rado sjećam. Veliko selo, a nije bilo službeno župa. Potaknulo me to, ta potreba ljudi, djece, pa sam dugo godina tamo držao vjeronauk. Od Jadreški do Šišana je četiri kilometra. Dobio sam potpise 20 djece: "Dojdite, gospodine, k nami držati vjeronauk. Nan je dugo za hoditi na noge". Godine 1967. ispunila se želja dječice koja su me molila da dođem tamo držati vjeronauk. I drugih lijepih stvari se sjećam. Drago mi je da su župljani Karojobe napravili novi župni stan, velik, lijep. Posebno kad sam između crkve i župnog stana napravio kapelicu bl. Alojziju Stepincu. S ove druge strane kuće je kalvarija. To su radosti.

Labin vraća dušu

Ove godine u listopadu planiramo, u povodu 50. obljetnice misija u Gornjem Labinu, također održati misije. U tom smislu pastoralno usmjerili svaku našu akciju, a pogotovo želimo uključiti naše mlade i djecu, prvopričesnike i krizmanike. Želimo također dati snažan naglasak na zaštitnika našega grada sv. Justa, koji je zapostavljen i nema snagu blagdana u našem crkvenom, župnom kalendaru, veli župnik Željko Zec

Labin, Albona, Labinska republika, rudnik, protestantizam, Matija Vlačić Ilirik, grad umjetnika, Kiparski simpozij, zvučno i arhaično ca, samo su neka od općih mjesta koja izviru iz čovjekove nutrine na spomen riječi Labin, a asocijacije koje s tim povezujemo snažne su i posebne. Zaštitnik Labina je sv. Just, što se u zadnje vrijeme opet aktualizira, a spomen i čašćenje sveca zaštitnika seže u daleku prošlost. U 9. stoljeću obnovljena je crkva Sv. Justa na mjestu stare, koju su 611. godine razorili Avari (nalazila se na mjestu današnjeg zvonika). O jednom gradu u tri župe, koje žive i dišu kao jedna, govori nam župnik Labina (župe Labin Gornji, Labin Donji i Marcilnica) i župe Skitače vlč. Željko Zec.

Župa se vodi kolektivno

- Nemoguće je danas voditi župnu zajednicu ako to vođenje nije kolektivno.

Crkva Rođenja Blažene Djevice Marije

utjecaj na vjerski život Labinu.

- Dio rudarske prošlosti duboko je urezan u bilo naroda. Oni su kroz to svoje rudarstvo sebe zapravo i doživljavali. Društveno-

politička situacija desetljećima je uvjetovala ljudi koji su bili vezani za rudnik da se dobro drže društvenih direktiva pa su se mnogi odalečili od Crkve. Jednostavno su se otrgnuli od vjerničke prakse. I zato su crkve bile prazne. Sada, dolaskom demokracije, ljudi su se poželjeli vratiti svojim korijenima. To se na Labinštini jako vidi. Prišli su Crkvi i počeli primati sakramente, organizirali se. Nove prilike omogućile su ponovno približavanje ljudi Crkvi. No, ni nakon deset godina nisu stekli trajniju naviku dolaženja u crkvu. Neki su ostali, i ti zasigurno imaju mjesto u crkvenoj zajednici i velika su snaga Crkve. Sa zahvalnošću Bogu mogu reći da u našim župama, uvezvi sve zajedno, već godinama postoji župno pastoralno vijeće, postoji ekonomsko vijeće, liturgijska i biblijska grupa, koja je nastala tijekom Biblijske godine. Molitvena

Na župnom vjeronomaku

Crkva na radiovalovima

S glasom Crkve na radiovalovima upoznaje nas teolog Siniša Novak, dugogodišnji suradnik na Radio Labinu. U jednosatnoj radioemisiji svake se nedjelje iznose župna crkvena događanja, tumači riječ Božja, daju obavijesti i slično. Ova se emisija jako prati. Trenutačno se šest grupa, od Kršana i Nedešćine do Labina i Rapca, izmjenjuje u vođenju te radioemisije.

sv. Justa

Udruga sv. Vinka Paulskog

S radom Udruge sv. Vinka Paulskog – Konferencije Gospe Karmelske upoznaje nas predsjednica Nada Lončarević. Prije nje je na čelu ove udruge šest godina bila Alis Šaina. Udruga, vrelo župnih aktivnosti, osnovana je na Gospu Karmelsku 1998. godine. Ima 15-ak aktivnih članova, a šestero ih se povremeno uključuje. Raznolike su aktivnosti: izrada ikebana u radionica-ma, skupljanje dobrovoljnih priloga, podjela paketa hrane, organiziranje posjeta domovima umirovljenika, dnevnom centru Marcilnica, Centru "Liće Faraguna", koji udomljuje djecu s posebnim potrebama, te stacionaru Doma zdravlja. Posjećuju se i stariji, nemoćni, usamljeni (oko 70 obitelji u tri župe). Lončarević kaže za njih da su "udruga utjehe". Jedini muški član udruge je Božo Glavičić. "Kad bi svaka udruga imala jednog Božu!", usklik je oduševljenja iz usta predsjednice.

grupa pak postoji već duži niz godina. Takve grupe su jako zauzete. Imamo i dekanatski list Riječ, koji već blizu dva desetljeća izlazi u labinskem dekanatu. Uređuje ga vlč. Blaž Bošnjaković, a izlazi tri puta godišnje. Prati sve što se zbiva u dekanatu tijekom liturgijske godine. Želimo nešto dekanatskog imati, dekanatski se prezentirati. Zadovoljan sam i zahvalan što nas pomažu Grad Labin te općine Kršan, Sv. Nedelja i Raša svojim povremenim doprinosom, veli župnik Zec.

Sačuvajmo svetost nedjelje

Govoreći o druženju, zajedništvu, slavljenju nedjelje, nastavlja:

- Nedjelja je prilika da se još nešto zajednički doživi. Trebalo bi nedjelju spasiti, ne dirati je, ona neka bude naš predmet interesa i osvajanja, treba je

predvidjeti za vjerničke susrete. Pobrinuli smo se da osiguramo jedan prostor u Gornjem Labinu iza župnog dvora. Donja župa Gospe Fatimske nema ništa osim sakristijskog prostora. Podnijeli smo društvenim strukturama molbu da se jednog dana omogući gradnja pastoralnog centra kod crkve Gospe Fatimske. U toj smo crkvi (izgrađena 1942./43. kao crkva Sv. Franje) na pročelju, u rozetu, postavili vitraj s likom sv. Franje u prigodi 800. obljetnice franjevačkog reda. Na sreću, imamo pastoralni centar "Sv. Josip", na mjestu nekadašnje crkve Sv. Josipa; prostor je preuređen na način da u prizemlju postoje prostorije koje omogućavaju naš rad za sve tri župe. Sve ga udruge koriste i svi se vjernički krugovi skupljaju u prostoru centra. Velika je to blagodat. Treća župa Marcilnica po tom je pitanju za-

Župnik Zec s ministrantima

kinuta: dolje je crkva Srca Isusova, a gore se prostori iznajmljuju Domu za starije i nemoćne iz Raše za dnevni boravak. Tu je smješteno 15 osoba. Imaju izuzetnu njegu. Marcilnica ima više od 2.500 stanovnika. Zahvalan sam svima koji se iz redova laičkog svijeta angažiraju oko crkve. Doista ima puno ljudi koji svoje znanje, svoju volju stavljaju na raspolaganje župnoj zajednici. To apsolutno obuhvaća i one koji na bilo koji način pripadaju Crkvi, one koji brinu o crkvenom redu: čitači u crkvi, oni koji je uređuju, brinu o zvonjenju. To su neprimjetni ljudi, ali stalno su aktivni i stalno nas zadužuju pa smo im na tome zahvalni, napominje vlč. Zec.

Sagledavajući život vjere i vjerska zbivanja u labinskim župama, vlč. Zec zaključuje: "Moja strategija je uvijek pratiti što se

događa u Crkvi, biskupiji, dekanatu, i s time povezati vjerski život u našoj župnoj zajednici i naše programe. Takav način rada smatram vrlo važnim. Ove godine u listopadu planiramo, u povodu 50. obljetnice misije u Gornjem Labinu, također održati misije. U tom smo smislu pastoralno usmjerili svaku našu akciju, a pogotovo želimo uključiti naše mlade i djecu, prvpričesnike i krizmanike. Želimo također dati snažan naglasak na zaštitnika našega grada sv. Justa, koji je zapostavljen i nema snagu blagdana u našem crkvenom, župnom kalendaru. Želimo to osmislići. Što se tiče života vjere, danas možemo biti optimisti i zadovoljni, polako gradeći jednu uspješnu zajednicu koja se stvara i koja suživljava na ovom labinskom prostoru".

Predsjednik Josipović priželjkuje Papin dolazak u Hrvatsku

PRVI SUSRET KARDINALA I PREDSJEDNIKA. Predsjednik Ivo Josipović primio je 9. travnja kardinala Josipa Bozanića, zagrebačkog nadbiskupa. Prvi susret predsjednika države i kardinala Bozanića protekao je u izrazito sračnoj atmosferi. Josipović se pridružio inicijativi da se papu Benedikta XVI. pozove da pohodi Hrvatsku.

JUBILEJI NADBISKUPA SRAKIĆA. Predsjednik HBK đakovačko-osječki nadbiskup i metropolit Marin Srakić svečano je 1. travnja proslavio 50 godina svećeništva i 20 godina biskupske službe. Biskupsko mu je geslo „Spe et labore“ (Nadom i radom).

105. OBLJETNICA SMRTI BISKUPA STROSSMAYERA. Đakovačko-osječki nadbiskup Marin Srakić predvodio je 8. travnja misno slavlje u đakovačkoj pravoslavni na dan 105. obljetnice smrti Josipa Jurja Strossmayera. „On nije bio veliki političar niti intelektualac, nego je, prije svega, bio veliki biskup koji je vodio brigu da biskupija ima veliki broj svećenika, pa je veliku pozornost posvetio sjemeništu“, rekao je nadbiskup Srakić.

FRANJEVAČKI BIOGRAFSKI LEKSIKON. U povodu 800 obljetnice utemeljenja franjevačkog reda tiskan je Hrvatski franjevački biografski le-

sikon. Objavljeni su podaci o životu i radu oko 2000 osoba, o franjevcima i franjevcima koji su rođeni, djelovali ili umrli u hrvatskoj sredini. To je izdavačko djelo Leksikografskog zavoda Miroslava Krleže i Vijeća franjevačkih zajednica Hrvatske i BiH.

HODOČAŠĆE HRVATSKE SVEĆENIKA. Večernjom molitvom u kripti crkve Gospe Lurdske u Zagrebu 15. travnja završilo je nacionalno hodočašće hrvatskih svećenika koje je upriličeno u Svećeničkoj godini i 50-obljetnici smrti bl. Alojzija Stepinca, gvardijan Hodočasnicima, među kojima je bilo i trinaest svećenika iz Porečke i Pulskog biskupije s biskupom mons. Ivanom Milovanom, obratio se predsjednik Vijeća za kler HBK bjelovarsko-križevački biskup Vjekoslav Huzjak.

CRKVA I TURIZAM. Pod predsjedanjem porečkog i pulskog biskupa Ivana Milovana u Bogoslovnom sjemeništu u Rijeci 8. travnja zasjedao je Odbor HBK za pastoral turizma. Stanje vjerskog turizma u Hrvatskoj predstavio je vinkovački župnik Tomislav Korova. Rečeno je da treba uključiti i sakralnu baštinu u turističku ponudu koja se može odnositi na čitavu godinu, tako da svaka biskupija napravi svoj itenerar.

Nadbiskup Marin Srakić

DIJAMANTNI JUBILEJ. Mons. Milan Simčić, svećenik Riječke nadbiskupije, koji je cijeli svoj radni vijek proveo u Rimskoj kuriji, misom u riječkoj katedrali Sv. Vida 11. travnja proslavio je dijamantni jubilej, 60-obljetnicu misništva.

NAGRADA POK. NADBISKUPU PRENDI. Zadarska županija dodijelila je posthumno nagradu za životno djelo pok. zadarskom nadbiskupu Ivanu Prendi. Nagrada mu je dodijeljena radi duhovne i materijalne obnove Zadarske nadbiskupije nakon Domovinskog rata i za zasluge u pastoralnom i kulturnom radu.

KOMEMORACIJA U VUKOVARU. Spomen-dan žrtvama komunističkog terora u Vukovaru upriličen je 12. travnja u organizaciji Franjevačkog samostana i Matice hrvatske, udruga Nijemaca i Austrijanaca i Instituta društvenih znanosti „Dr. Ivo Pilar“. (L)

MONS. PULJIĆ UVEDEN U NOVU SLUŽBU. Mons. Želimir

Puljić predvodio je 24. travnja misno slavlje u katedrali Sv. Stošije u Zadru kada je uveden u službu novog ordinarija kao 69. zadarski nadbiskup. Na početku mise apostolski nuncij u Hrvatskoj Mario Roberto Cassari pročitao je bulu pape Benedikta XVI. u kojoj je zapis o imenovanju.

Nadbiskup Puljić dvadeset je godina bio na čelu dubrovačke Crkve. Za pastira zadarske Crkve imenovan nakon što je iznenada preminuo mons. Ivan Prenda. Istom, mons. Puljić je imenovan novim apostolskim upraviteljem Dubrovačke biskupije.

SUSRET ZBOROVA KATOLIČKIH ŠKOLA. Pjevački zbor Pazinskog kolegija – klasične gimnazije sudjelovao je na 7. smotri zborova katoličkih škola u Osijeku 24. travnja. Pod vodstvom dirigentice prof. Ankice Juričić otvoreni su Ko' košuta što čezne, Kaleto moja draga i šansonu Gospodine, ti si pastir moj. □

Kome je Crkva stala na žulj

Nižući postotke mogli bismo zaključiti da je opasnije poslati svoje dijete kod strica na more, kod doktora, ili izjutra u školu nego na župni vjeronauk ili ministrantski izlet.

Odgovor je vrlo jednostavan – jesmo i to mnogima! Crkva kao stup istine vrši svoje poslanje u svijetu ukazujući na istinu i onda kada to može biti vrlo opasno i neugodno. Tako, s jedne strane, osvaja simpatije i izaziva divljenje kod jednog djela ljudi, ali i stječe vrlo moćne i ljute neprijatelje.

Pozivajući na oprost duga zemljama Trećeg svijeta zamjerili smo se "ambasadorima" eksploracijskog kapitalizma, braneći ljudski život od začeća do prirodne smrti pomrsili smo račune moćnoj farmaceutskoj industriji, promicanjem čudoreda i protivljenjem gay brakovima stali smo na žulj, u politici i društvu inače vrlo utjecajnom, homoseksualnom lobiju, pozivajući na mir u zemljačku bliskog Istoka ražestili smo ratno - huškačku američku naftnu osovinu. Hoće li nam nakon svega toga ostati dužni? Nipošto!

Osveta

Kako ušutkati Crkvu? Udariti na njene službenike i dovesti u pitanje vjerodostojnost onih koji u njenom ime govore. Izvući njen "prljavo rublje" pred svjetsku javnost uz pomoć masmedija i pod svaku cijenu, ne birajući sredstva, naštetići njenom ugledu. Medijskom hajkom na

Don Luka Pranjic

pastire crkve i upornim punjenjem novinskih rubrika i kolumni člancima o svećeničkoj pedofiliji čitavu stvar generalizirati i napuhati do te mjere ne bi li se prosječni konzument medija s grčem na licu zapitao: pa nije li možda i moj župnik...!

Problem postoji

Bilo bi nepravedno nijekati pojedine gnusne slučajevе iskoristavanja djece od strane službenika Crkve i takav čin ne osuditi. Kao i u svakoj profesiji tako i među svećenicima, bez dalnjega, postoje bolesni i nastrani pojedinci, iako, kako ćemo poslije vidjeti, u puno manjem broju. Ako je neki učitelj pedofil, onda je pedofil jer je bolestan a ne zato što je učitelj. Ako je neki svećenik pedofil, onda je pedofil jer je bolestan a ne zato što je svećenik! Američki psiholog Wade F. Horn proveo je istraživanje o pedofiliji po narudžbi Dječjeg pravobraniteljstva i Odbora za ljudska prava SAD-a, u kojem navodi da

je spolnih zlostavljača među katoličkim svećenicima u Americi oko 1.7 %. Svatko će se složiti da je i tako nizak postotak za Crkvu sramotan i nedopustiv, no, iznenadjenje tek slijedi.

Brojke u obrani Crkve – realnost

Prema spomenutom istraživanju najveći postotak pedofila, oko 28%, je među oženjenim osobama koje su u prijateljskoj pačak i rodbinskoj vezi s obitelji žrtve ili žrtvom samom (kumovi, susjedi, prijatelji, stričevi i rođaci). Po profesijama najveći broj zlostavljača djece, 12.5%, je među učiteljima, zatim slijede liječnici s 11% i ostali. Zanimljivo je da je samo 30% učitelja pedofila bilo prijavljeno vlastima i kazneno procesuirano, dok su ostali slučajevi zataškani a prijestupnici premješteni u drugu školu ili postavljeni na uredske i administrativne poslove.

Prema internom istraživanju Udruženog američkog Rabinata, oko 4% rabina napastovalo je maloljetnike a Savez baptističkih crkava Amerike navodi da je učestalost zlostavljanja djece među njihovim službenicima nažalost zastrašujući.

Nužno je napomenuti da govorimo o Americi, žarištu pedofilskih skandala.

Istraživanje UNICEF-

a u islamskim zemljama sa šerijatskim zakonom na snazi dovelo je do zapanjujućih rezultata. Proteklih desetljeća sklopljeno je oko 60 milijuna brakova između odraslih muškaraca i maloljetnih djevojčica do 12 godina. Riječ je o uobičajenoj praksi koju propisuje Kur'an u Suri 65 (Al-Talaq), ajet 4.

Sam je prorok Muhamed u svojoj pedesetoj godini oženio djevojčicu Ajšu koja je tada imala 6 godina i brak konzumirao tri godine kasnije, dakle, u njenoj devetoj godini života, kako navodi Sahih al-Bukhari, sunitski spis o Prorokovu životu. Ali jasno, tko će, ako mu je život mio, pisati o tome po novinama i optuživati muslimane za pedofiliju.

I za kraj

Nižući sve ove postotke mogli bismo na posjetku zaključiti da je opasnije poslati svoje dijete kod strica na more, kod doktora, ili izjutra u školu nego na župni vjeronauk ili ministrantski izlet. No takav zaključak, iako, prema navedenom, logički ispravan, nema smisla i ne bi bio produktivan. Ovim napisom ne želimo u nikoga upirati prst, želja nam je samo pomoći ispravnom i objektivnom vrednovanju mnogih časnih, samozatajnih i požrtvovnih svećenika.

Olovna šutnja o vlč. Miru

Nakon svih nasilja u Lanišću i drugdje, nakon svih iskrivljivanja i laži tobožnjih sudaca, nakon nametnute duge ledene zime i desetljeća olovne šutnje, izabranu pšenično zrno Sluga Božji svećenik Miroslav Bulešić izlazi sada iz mraka ove istarske zemlje i - kako se nadamo - donosi među nas "obilan rod".

Početkom veljače ove godine primio sam tekst pisma koje je u siječnju iz Zagreba našem biskupu Ivanu Milovanu uputila ugledna gospođa, liječnica dr. Vlasta Vince, a u vezi je s kauzom Sluge Božjeg Miroslava Bulešića. Otac gospode Vlaste bio je prof. Josip Ribarić, koji je došao kao profesor u pazinsko sjemenište u jesen 1947. godine, kratko nakon potresnih zbivanja "krvave krizme" u Lanišću - ubojstva sjemenišnog podravnatelja i profesora vlč. Miroslava Bulešića. Godine 1951. u isto pazinsko sjemenište, opet kao profesor, došao je prof. Zlatko Vince, za kojega se poslije gospoda Vlasta i udala. Tek mnogo godina kasnije saznala je za sva ona teška zbivanja u Lanišću 1947. godine i upoznala svjetlik mučenika vlč. Bulešića. Čak je kasnije ustanovila da su Sluga Božji i ona rođeni na isti dan: 13. svibnja 1920. U svibnju ove godine navršava devedesetu godinu života.

Svjedokinja šutnje o Bulešiću

O čemu piše dr. Vlasta Vince? Ona se po ocu osjeća Istrankom i dok misli na godinu 1947. u Lanišću, vraća se u mladost: "... Kad sam

puna poleta, sretna da polazim kao mlada liječnica u Istru, kraj mojih korijena, po ocu, u Ćićariju, tadašnji Kotar Kras sa sjedištem u Lupoglavi. Područje mog djelovanja kao liječnice bio je cijeli taj gorski kraj... u prostranstvu od oko 50 km od jedne do druge strane Kotara... S uspomenom na taj u duši meki, dobar svijet pošla sam [potom] na svoje novo radno mjesto u Opću bolnicu 'Ospedale di Santo Spirito' u Rijeku... U toj sam bolnici bila do kraja svoje specijalizacije..., do kraja 1951. godine".

U pismu nastavlja: "... Kako je danas već dobro poznato, 1947. godine u mjestu Lanišću, tada još uvijek u Kotaru Kras koji je bio odnedavno kotar mog djelovanja, odigrala se strašna drama u župnoj crkvi i župnom dvoru: ... na zvјerski je način umoren velečasni Miroslav Bulešić i teško pretučen djelitelj Krizme dr. Jakov Ukmarić. Pojedinosti o tom događaju danas su poznate i opisane u vjerskom tisku i knjizi o svetom životu i stradanju velečasnog Miroslava Bulešića".

Zvane Črnja požalio zbog dezinformacija

Svoje pismo biskupu Ivanu Milovanu počela je riječima: "Nisam bila svje-

Župna crkva u Lanišću

dokom tog događaja, ali sam svjedokom šutnje o njemu...", pa spominje "zavjesu šutnje" koja je tada pratiла sva ona zbivanja. Sada bi ih ona željela obznaniti: "Na taj način upoznat ćemo se sa 'zavjesom šutnje' koja je vladala mnoge godine, što je samo jedna od šutnji onog olovnog vremena".

Kao što nam je poznato, sva sredstva javnog komuniciranja bila su onda u rukama komunista, Partije, koja je sva zbivanja u društvu nadzirala i usmjeravala preko tajne policije – Udbe. Sve naše "narodne vlasti" u Beogradu, Zagrebu i drugdje, bile su tada samo mjesna ekspozitura golemog komunističkog carstva kojim je upravljao "veliki vođa" Staljin. Naša je Udba bila vjerna kopija sovjetske službe NKVD-a. Poznato nam je u Istri da je Partija u kolovozu 1947. godine u strogoj tajnosti premila tobožnje "demonstracije naroda", tako da

su onemogućena slavlja krizme najprije u Tinjanu (19. kolovoza), potom u Buzetu (23. kolovoza), a organizirana su dakako i sva ona nasilja u Lanišću. Udba je potom falsifikatima i lažima opskrbila sva sredstva informiranja, pa i novinara Zvanu Črnju koji je u zagrebačkom Vjesniku objavio članak "Pozadina provokacije u Lanišću" (31. kolovoza i opet 1. rujna 1947.), u kojem je uzorni svećenik vlč. Bulešić, čak mjesec dana prije samog staljinističkog procesa u Pazinu, najniže oklevetan kao da je on "... rimski đak koji se tek 1944. godine vratio iz Vatikana... On je bio podmukli kovač svih mogućih protunarodnih parola koje su se širile u Istri i jedan od glavnih zakulisnih rukovodilaca imperijalističke agencije" (Zvane Črnja je 1990. požalio zbog objavljene dezinformacije, koju je primio izravno od V. Bakarića

i D. Zlatić).

Ili tako ili metak u potiljak

Udba je pripravila i vodila suđenje u Pazinu (29. rujna - 2. listopada 1947.), kako je to kasnije preč. Ivanu Grahu otvoreno priznao (1993. godine) predsjednik sudskog vijeća Matika. I samu presudu suda u Pazinu pripremila je Udba u Zagrebu, a Matika ju je morao samo potpisati: "Ili onako ili metak u potiljak!", izjavio je 1993. godine Matika. Kako je liječnica dr. V. Vince osjetila nametnuto "šutnu onog olovnog vremena" nakon tragičnih događaja u Lanišću 1947.? U svome pismu ova devedesetogodišnjakinja opisuje mjere krajne suzdržanosti i straha koje je tada cijelome društvu nametnuo državni teror. Te su mjere straha i krajnjeg opreza bile nametnute i u svim ustanovama, kao što su bolnice, u odnosima među bliskim prijateljima (npr. u sjemeništu, među liječnicima), čak i u samoj obitelji (Ribarić, Vince). Mi si to danas jedva možemo predstaviti. Dr. Vince u svom pismu navodi: "Monsinjor dr. Ukmara teško ozlijeden odvezен je (iz Lanišća) u Biskupsko sjemenište u Pazin 24. 8. 1947. godine i od tamu u Opću bolnicu u Rijeci. Nitko od nas liječnika, osim vjerojatno onih što su bili taj dan ili noć dežurni, nikad nije doznao za dolazak mons. Ukmara u tim strašnim okolnostima. O

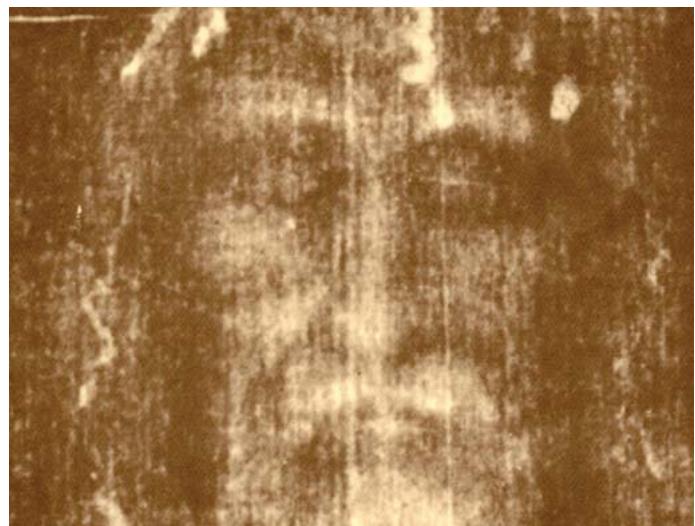
tome se nije govorilo. Godine 1947. nastupio je na svoju profesorsku dužnost u Biskupskom sjemeništu u Pazinu moj otac, u mirovini, profesor Josip Ribarić. Njega je nešto kasnije, 1951., naslijedio moj budući suprug profesor Zlatko Vince. Ni jedan ni drugi nikad nisu spominjali zločin u Lanišću; 'bilo je opasno o tome pričati', spominje se u knjizi koja je izdana kasnije... U spomenutoj knjizi govori se i o obdukciji koju su izvršili na tijelu Miroslava Bulešića liječnici dr. Matijašić iz Pazina i dr. Argentieri iz Roča. Dr. Matijašić i ja bili smo od 1951. do 1954. godine liječnici u Općoj bolnici Pula i često se susretali. Čak je došao u moj prvi stan u Puli kad sam ja pre selila u jedan drugi u istoj 'liječničkoj' kući. Nikad se o onom događaju nije [ništala] ni spomenulo. Zaista je bilo opasno".

Udba nametnula posvemašnju šutnu

Nametnuta je bila posvemašnja šutna o događajima u Lanišću i o uzornom svećeniku Miroslavu Bulešiću. Nakon svih nasilja u Lanišću i drugdje, nakon svih iskrivljivanja i laži tobožnjih sudaca, nakon nametnute duge ledene zime i desetljeća olovne šutnje, izabrano pšenično zrno Sluga Božji svećenik Miroslav Bulešić izlazi sada iz mraka ove istarske zemlje i – kako se nadamo – donosi među nas "obilan rod". □

Priredio Tomislav MILOHANIĆ

Na platnu piše - Isus Nazarećanin!

Slika s Torinskog platna

Talijanska povjesničarka Barbara Frale svojim je najnovijim otkrićima o Torinskom platnu revolucionirala način gledanja na jednu od najsvetijih relikvija kršćanstva. Najnovija otkrića potvrđuju da je ta relikvija zaista pokrivala tijelo čovjeka koji je živio početkom naše ere. Vrhunski su patolozi ustanovili da je čovjek koji je bio umoran u to platno umro od posljedica razapinjanja, da mu je tijelo nosilo biljege sedam stotina rana i da su na njegovu čelu vidljivi tragovi trnove krune.

Dr. Frale povezuje ovu relikviju s templarima, čije je poslanje bilo zaštiti hodočasnike na putu u Svetu zemlju. Početkom 14. stoljeća francuski kralj Filip Lijepi pokrenuo je golemu klevetničku kampanju protiv njih, ne bi li se dočepao njihova bogatstva: pripisao im je idolopoklonstvo i ustvrdio da časte pogan-

sko božanstvo Baphometa. A oni su zapravo častili "dugačko platno u koje je bio utisnut lik čovjeka", odnosno Torinsko platno.

N a j n o v i j i m istraživanjem oko lica čovjeka na platnu otkriveni su natpisi, "tragovi prenesena pisma", i to na hebrejskom, grčkom, latinskom i aramejskom. Zahvaljujući računalnim sustavima za čitanje, oni su dešifrirani. Ispod lica pronadena je grčka riječ "Hoy", koja se može protumačiti i kao "Ihoy", grčki prijevod semitskog izvornika "Yeshua", što znači "Isus". Na čelu se nalaze slova "Ibep", koja upućuju na grčku riječ za Tiberija (Tibepio). Kada se riječ "Ihoy" stavi uz onu ranije otkrivenu, tvori "Ihoy Nazaphno", odnosno "Isus Nazarećanin". Na Torinskom platnu, dakle, postoje riječi "Isus iz Nazareta" te se može s povijesnog stajališta zaključiti da je to platno Isusa iz Nazareta. □

O jednoj histeriji i jednom mitu

Možemo se upitati otkud antikatoličanstvo u Americi i Zapadnom svijetu? Pa otud što je Katolička crkva još jedini značajan akter koji se svojim načelima i govorom suprotstavlja liberalnom (interesno-kapitalnom), postmodernom i ateističkom podčinjavanju svijeta.

U ovom mjesecnom komentaru želim se pozabaviti dvjema značajnim temama. Prva je vezana uz višemjesečnu aktualizaciju slučajeva pedofilije ili drugih oblika nasilja nad djecom koje su provodili neki katolički svećenici i redovnici u nekoliko proteklih desetljeća, pretežito u raznim odgojno-obrazovnim crkvenim ustanovama Amerike i Zapadne Europe. Druga je tema vezana uz poznati slučaj govora i "poruke Istrijanima" dr. Franje Tuđmana u Pazinu (11. travnja 1990., tri dana prije demokratskih izbora).

Planirana protukatolička histerija

Kad je riječ o prvoj temi, razumljiva je žalost, pa i sram, kako crkvenih službenika i vodstava sveukupne Crkve, na čelu s papom Benediktom XVI., tako i vjerničkog mnoštva koje se nalazi u toj Crkvi, neovisno o broju stvarno priznatih, dokazanih ili presuđenih slučajeva.

Međutim, nikako nije razumljiva vjernička "pobuna" raznih crkvenih grupa i akcija, na primjer u Austriji i Njemačkoj, koje sada zazivaju demontažu cijelog crkvenog ustroja i demonstrativno potiču istupanje iz Katoličke

Dr. Mario Sošić

crkve. Umjesto da se, ako su pravi članovi Kristove crkve i zajednice, još više angažiraju na "snaženju Crkve" i ohrabrenju njenih požrtvovnih, duhovnih i svetih svećenika i službenika (a koji su inače u pretežitom broju), oni takvim ponašanjem zapravo djeluju upravo protiv njih i "zdrave" Crkve.

Nadalje, nije shvatljiva toliko visoka razina tolerancije i šutnje u samoj Crkvi, ali i izvan nje, u katoličkoj javnosti, o evidentno svjetski dirigiranoj protukatoličkoj histeriji, koja niti je počela, niti će završiti ovim slučajem.

Tome nasuprot, valja istaknuti nedavni istup dugogodišnjeg gradonačelnika New Yorka J. Kocha - inače vjernog Židova - u američkim medijima, koji je prokazao tu histeričnu kampanju u Americi kao antikatoličku i antipapsku, ukorivši pritom i svoje sunarodnjake koji tome daju veliki poticaj. Možemo se upitati otkud

antikatoličanstvo u Americi i Zapadnom svijetu? Pa otud što je Katolička crkva još jedini značajan akter koji se svojim načelima i govorom suprotstavlja liberalnom (interesno-kapitalnom), postmodernom i ateističkom podčinjavanju svijeta. A to je "veliko zlo" i opasna prepreka za svjetsku, globalnu vlast i vladu (koja je nevidljiva, nekontrolirana, bogohulna), kao i za njihov plasirani imperijalno-isisavajući financijski i drugi kapital. Budući da se na katoličku vjeru ne mogu poslati vojnici i oružje, kao na Irak, Afganistan i druga neposlušna područja, onda su i dirigirane afere i preuveličani slučajevi dobro sredstvo da se "udari na Crkvu", da ju se moralno i financijski (kroz poznate instrumente i metode odštete žrtava) oslabi i "ušutka".

No, oduševio me hrabrošeu don Živko Kusić, koji je u svojoj kolumni u Jutarnjem listu tu cijelu kampanju uspoređio s duhom komunizma i aktivnom borbom protiv Crkve i pape. Tako i jest.

Mit o Tuđmanovoj pazinskoj poruci

Sjetio sam se slučaja "Tuđmanova pazinskog govora" prije dvadeset godina, a najviše povezano s

nedavnim ruskim priznavanjem da su prije sedamdeset godina (1940.) u Katinskoj šumi zapravo oni pobili dvadeset tisuća poljskih časnika, a ne Nijemci, kako je neprekidno tvrdila službena komunistička propaganda i historiografija (pa i kod nas u školama). Dakle, dugo je postojao i živio jedan lažni politički mit, u korist određenog političkog interesa.

Zbog Tuđmanova govora u Pazinu također je stvoren, putem politike, medija i raznih službi, jedan mit, o tobožnjoj Tuđmanovoj prijetnji Istrijanima "da mogu otici ako nisu za njegovu politiku", iako on to činjenično nije rekao. O tome mogu svjedočiti mnogi nazočni (i sam sam bio na skupu), a najuvjerljivije govori TV snimka govora, koja postoji, i koja jasno pokazuje da je takvu poruku odaslao samo onima nazočnima koji su zviždali na njegovo spominjanje Hrvatske, jasno pokazujući da ne žele nikakvu Hrvatsku (unatoč volji većinskog hrvatskog naroda).

Nažalost, u Istri sve do danas još nema dobre političke volje da se demisificira ova velika i nekim politički vrlo korisna laž. Zar ono što mogu učiniti Rusi, ne mogu učiniti Istrani?

Posao stoljeća u Vodnjanu

“Kosti su otvorena knjiga”, kažu forenzičari. Iz njih se dade iščitati mnogo toga: spol, dob, prehrana, bolesti, fizička ranjavanja. Vodnjanski će slučaj zasigurno zaintrigirati mnoge znanstvene discipline danas.

Isus je završio život mučeništvo. Ne mučeništvo kao mrvarenjem, već kao iskorakom u slavu, “da se očituje slava Božja”. Jer mučeništvo zapravo znači očitovanje Božje sile. Zato se mučenici ne boje niti tuguju zbog muka. Ima i onih koji nisu bili mučeni ni ubijeni, ali su čitavog života sjajili Božjom blizinom pa su sveci, nekrvni mučenici. Možda smo zaboravili da se u svim našim oltarima nalaze relikvije svetaca i da su najstarije crkve nastale upravo na mjestu mučeništva. To je tako zorno u Poreču. U crkve su ljudi stoljećima dolazili po hrabrost i snagu.

Bogatije crkve imaju relikvije i izvan oltara, koje se mogu pokazivati i davati ljudima na dodir i poljubac. Koliko ima relikvija u Istri, nitko točno ne zna. Ali, sigurno ih najviše ima u Vodnjanu. Zub vremena sve nagriza i stoga je potrebno brinuti o relikvijama. U Vodnjanu se gotovo četrdeset godina vapi da treba zaštititi bar one relikvije koje nisu službeno zatvorene i zapečaćene.

Godine 2004. izdao sm knjigu “Galerija velikana” u kojoj je opisan život oko 290 svetaca čije se relikvije nalaze u Vodnjanu. Knjigom se mislilo privući pažnju javnosti i nešto poduzeti. Odjeka nije bilo. Konačno je na uskrs-

Snimanje relikvija

ni utorak, 6. travnja, na večernjoj misi koju je predvodio biskup mons. Ivan Milovan svečano započelo sređivanje relikvija u Vodnjanu.

Prije mise održan je mali simpozij na kojem je župnik izvijestio o čemu se radi, a potom je biskup izrazio radost što je do ovoga došlo i dao dopuštenje u ime Crkve. Nakon njege govorio je dr. Šime Andelinović iz Kliničkog bolničkog centra Split, odnosno Kliničkog zavoda za patologiju, sudsku medicinu i citologiju, zatim ing. medicinske radiologije Frane Mihanović iz Splita, koji je učinio CT snimak svetih tijela, Gordan Mršić, voditelj forenzičkog centra MUP-a “Ivan Vučetić” iz Zagreba, arheologinja i članica Povjerenstva za

zaštitu relikvija mr. Kristina Džin, gradonačelnik Vodnjan Klaudio Vitasović te izaslanik istarskog župana Vladimir Torbica.

U Vodnjanu je obavljen posao stoljeća. Mislim da nakon iskapanja katakombi nikada nije na jednom mjestu obrađen veći broj relikvija. Obrađeno je oko 900 kostiju, napravljeno oko devet tisuća fotografija. Samo fotografiranje je vrjednije od sto tisuća eura.

“Kosti su otvorena knjiga”, kažu forenzičari. Iz njih se dade iščitati mnogo toga: spol, dob, prehrana, bolesti, fizička ranjavanja. Vodnjanski će slučaj zasigurno zaintrigirati mnoge znanstvene discipline danas. Kad se nađu moćnija tehnička sredstva, sve će ovo buditi nove izazove i možda se ovaj materijal do

kraja neće nikada ni izučiti. Zato su sudionici ovog pionirskog posla oduševljeni.

Zanimljivo je da se iz ovih ostataka može napraviti tzv. 3D, odnosno trodimenzionalna figura sveca, i to oko 95 posto vjerna. Vrlo se vjerno može predstaviti izgled svetaca čije relikvije imamo. Tako će njihovi likovi napravljeni samo po ekspresiji slikara i kipara biti osobni susret sa svecem, ali ne i stvarni lik. Ovim u ikonografiji počinje revolucija.

Tako Istra, odnosno naša biskupija, neslužbeno dobiva jedno za budućnost iznimnih svetišta na licu Zemlje, iako još ima nevjerojatnih teškoća koje tek čekaju na objavljivanje i rješavanje. Čudesan je Bog u svojim svecima.

Riječki đakonat odvojen od Pulske biskupije 1752.

Kolegij Družbe Isusove imao je gimnaziju koja počela s radom 1627. i okupljala 300 do 500 đaka i tako uvelike doprinosila vjeri i kulturi ovog kraja. Kako je nastavni jezik bio talijanski, ova je škola uz mnoge pozitivne učinke doprinijela, nažalost, i talijanizaciji Rijeke.

Godine 1627. u Rijeku su stigli isusovci s nakanom da osnuju svoj kolegij. Država je s njihovim djelovanjem htjela sačuvati ove krajeve od utjecaja protestantizma. Da bi namakli potrebna materijalna sredstva za uzdržavanje kolegija, car Ferdinand im je već 1625. odredio polovicu riječke desetine, a 1630. grofica Ursula Thonhausen darovala im je Kastavsku gospoštiju, Veprinac i Mošćenice te znatna novčana sredstva za gradnju samostana, crkve i kolegija. Kolegij Družbe Isusove imao je gimnaziju koja počela s radom 1627. i okupljala 300 do 500 đaka i tako uvelike doprinosila vjeri i kulturi ovog kraja. Kako je nastavni jezik bio talijanski, ova je škola uz mnoge pozitivne učinke doprinijela, nažalost, i talijanizaciji Rijeke. Kolegij je djelovao do 1773. godine.

Projekt da se u Rijeku dovedu redovnice za odgoj ženske mlađeži nastao je početkom 17. st. ali je do realizacije došlo kasnije. Biskup Marino Badoer dao je dozvolu za osnivanje samostana 1645., papinska bula osnutka je iz 1660. dok je careva potvrda stigla 1663. Te godine ugledne gospode dovele su tri benediktinke iz Trsta i jednu iz

Raba. Malo zatim otvorile su novicijat u koji je ušlo osam riječkih djevojaka. Ovaj je samostan djelovao do kraja Drugog svjetskog rata.

Slučaj arhiđakona Mateja Barčića

Godine 1701. i idućih godina biskupu Josipu Bottariju, (1695-1729), OFM-Con., onemogućena je vizitacija riječkog arhiđakonata. U njegovo vrijeme poznat je i slučaj arhiđakona Mateja Barčića. Njega je 1695. bio imenovao biskup Eleonoro Pagello, ali ga car Leopold nije htio potvrditi. Biskup Bottari potvrdio je njegovo imenovanje, ignorirajući carevu zabranu. Car se na to nije obazirao te nije dozvolio njegov nastup, jer on zaista nije bio dostojan te službe. Pokazalo se da su i biskupi bili izmanipulirani. U međuvremenu je i arhiđakon Barčić uspio raznim spletkama isposlovati carsku potvrdu (1701.). Premda je biskup branio Barčićeve imenovanje arhiđakonom, u izvještaju za Sv. Stolicu (1707.) napisao je: "Zloglasni Barčić, nepokoran Bogu i Crkvi, koristeći se raznim spletkama, lukavo je isposlovao povjelu imenovanja od pobožnog cara Leopolda u

Pićan

skladu s navodnim carskim patronatom nad riječkim arhiđakonatom".

"Pobožni car" je ipak biskupu zabranio 11 godina pohađati riječki kraj, služiti se baldakinom, znakom jurisdikcije, i tražio da se pri imenovanju arhiđakona biskup mora konzultirati s riječkim kapetanom. Bottari se tuži na arhiđakona Barčića koji sebi umišlja da može rješavati poslove koji su pridržani biskupu. Nakon Barčićeve smrti 1710. nastao je opet spor oko imenovanja arhiđakona. Biskup je imenovao Petra Monaldija, dok je udovica cara Josipa I. predložila Nikolu Barčića. Da nađe neki izlaz bečki nuncij, kardinal Piazza predloži dvoru da odredi i trećeg kandi-

data, pa neka biskup potvrdi najpodobnijeg, davši ujedno biskupu Bottariju mig da potvrdi caričinog kandidata Nikolu Barčića (1712.-1727.).

Riječki arhiđakonat odvojen je 1752. od Pulske biskupije i pripojen goričkoj, a zatim dodijeljen Tršćanskoj biskupiji.

Pićanska biskupija

O nesigurnim počecima ove vjerojatno najmanje biskupije na svijetu već smo pisali. Kult sv. Nicefora u Pićnu sugerira da je biskupija osnovana u doba bizantske dominacije u Istri. Kao sigurni povjesni podatak možemo uzeti prisutnost pićanskog biskupa na Rižanskom saboru 804.,

RATNI DOŽIVLJAJI BISKUPA SANTINA

Piše mons. Ivan GRAH

kao i spomen pićanske biskupije u diplomi cara Otona III. iz 996., premda se ona poziva na tobožnju povelju Karla Velikog iz g. 791. prema kojoj je kralj Karlo patrijarhu Ivanu potvrđio šest biskupija, među kojima se spominju pićanska i tarsatička (riječka). Možemo li na temelju diplome cara Otona odbaciti mišljenje Petra Kandlera i drugih nekih povjesničara da je riječki kraj nekoć pripadao pićanskoj biskupiji, ukoliko se već u to vrijeme ova dva područja odvojeno spominju?

U vrijeme definitivne podjele Istre početkom 15. st. pićanska je biskupija ostala pod vlašću njemačkih, odnosno austrijskih vladara i obuhvaćala je župe: Pićan, Gračišće, Lindar, Novaki, Cerovlje, Kršikla, Gologorica, Krbune, Čepić, Sv. Ivanac i Grimalda, te kapelaniye: Zarečje, Previž, Škopljak, Tupljak, Grobnik, i Gradinje. U ovoj se zabitnoj biskupiji nije odigravala velika povijest niti su se mogle uspostaviti institucije koje je tražila tridentska reforma. Ipak su se istarski grofovi trudili da i ovaj biskup ima koliko-toliko ugleda i sjaja. Budući da se Pićan nalazio u blizini Pazina i u istoj državi, razumljivo da je ovaj biskup često dolazio u Pazin i uz predmjевanu dozvolu porečkog biskupa ili pazinskog prepozita nastupao u raznim crkvenim slavljima. Neki su pićanski biskupi nosili naslov pazinskog prepozita na temelju kojega su dobivali i prihode.

(Nastavlja se) □

Treći posjet ugroženim župama

Neki su partizanski pisci nakon rata isticali i pisali obratno, da je biskup Santin tražio vezu s partizanskim vodstvom u Istri. Biskup se odazvao pozivu i u onoj velikoj ratnoj opasnosti zarana stigao u Gračišće.

Biskup Santin navodi u svojoj knjizi "Al tramonto" da je početkom 1945. godine stigao u Gračišće i kod župnika dr. Maurovića čekao kurira koji će ga otpratiti na razgovor sa zapovjednicima partizana. Biskup ističe da su ga na razgovor pozvali partizanski vođe. Neki su partizanski pisci nakon rata isticali i pisali obratno, odnosno da je biskup Santin tražio vezu s partizanskim vodstvom u Istri. Biskup se odazvao pozivu i u onoj velikoj ratnoj opasnosti zarana stigao u Gračišće.

Doskora je u župni ured stigao Bino Brumnić, koji je bio zadužen da u ratnim godinama donosi poruke i obavijesti svećenicima. On je bio brat svećenika Zvonimira.

No, vratimo se susretu s biskupom u župnom uredu u Gračišću i poruci Bina Brumnića. Prenio je biskupu poruku da se susret neće održati, jer da se nepoznate glavešine boje izaći iz svojih skloništa kod Svetog Ivana. Bino se čudio biskupu što je uopće došao u ove krajeve, gdje ga bilo tko može ubiti. Biskup mu je odgovorio da se ne boji gostoljubivih Istrana te da se zato odazvao pozivu. Dok su razgovarali, netko je dao uzbunu povikom: "Nijemci gredu!" Bino je uspio pobjeći iz Gračišća, jer je cesta prema Pićnu bila slobodna. "Brzonogi" Bino, kako su ga i partizani prozvali, a kako mi je sam ispričao u Gračišću srpnja 1982., nije se zaustavio do Boškarije, udaljene barem sat hoda.

Kad je završio rat Bino je pao u nemilost partizana, jer više nisu trebali njegove usluge. Odležao je u labinskom zatvoru zajedno s uhićenim fašistima i nacistima. Unatoč lažnim svjedocima, nije bio osuđen, naročito zalaganjem jednog pazinskog prvorobora. Drugi podmićeni čovjek, D. T., u pjanom stanju ispričao mu je nakon rata u jednoj pazinskoj krčmi da ga je on trebao likvidirati.

Nakon neuspjelog sastanka biskup je krenuo u rodni Rovinj posjetiti rođake. Usput se zastavljao kod svećenika i poručivao im da se oni sastaju s partizanima kad već biskup ne može. Neka čuvaju glave u onim teškim i opasnim vremenima. Biskup je stao u obranu žminjskog župnika Glavića, koji je bio lažno napadnut u Hrvatskom listu (broj 77 od 18. ožujka 1945.). Kanio ga je biskup premjestiti u okolicu Trsta. No, nije trebalо, jer su Glavića domaći prvorobori uvjerili da mu ne prijeti nikakva životna opasnost. U zadnji je čas iz Tinjana utekao kotarskoj smrtnoj osudi župnik Zvonimir Brumnić. Spasio se smrtnе presude pa ga je biskup namjestio u Bazovicu iznad Trsta, a u Tinjan je iz Bazovice došao župnikovati Toma Banko. (Nastavak u idućem broju) □

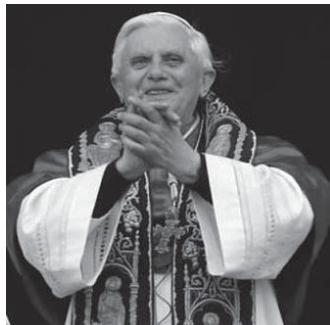
Gračišće

Dva milijuna hodočasnika u Torinu

UMRO KARDINAL TOMAŠ ŠPIDLIK. U Rimu je 16. travnja u 90. godini života preminuo istaknuti teolog, kardinal Tomaš Špidlik. Bio je promicatelj ekumenskih nastojanja, napose s Ruskom pravoslavnom crkvom. Bio je veliki štovatelj bl. Alojzija kard. Stepinca.

NOVI BLAŽENICI. Crkva će u travnju, svibnju i lipnju proglašiti sedam novih blaženika, među njima i poljskog svećenika Jerzyja Popieluszka.

Papa Benedikt XVI.

PAPAPOSETIO MALTU. Papa Benedikt XVI. posjetio je Maltu 17. i 18. travnja u povodu obilježavanje 1950. obljetnice brodoloma svetog Pavla nedaleko ovog sredozemnog otoka.

KOMISIJA ZA MEĐUGORJE. Prvo zasjedanje vatikanske komisije za Međugorje održano je 26. ožujka. Zaključke istraživanja razmatrat će Kongregacija za nauk vjere.

SUOSJEĆANJE S KINESKIM NARODOM. Papa Benedikt XVI. uputio je na kraju opće audijencije 14. travnja u Vatikanu apel za Kinu koju je pogodio snažni potres u kojem su

živote izgubile mnoge osobe, mnogo je ranjenih a prouzročena je i velika materijalna šteta.

IZLOŽENO TORINSKO PLATNO. U prvostolnoj crkvi u Torinu od 10. travnja izloženo je glasovito Torinsko platno. Očekuje se da će do 23. svibnja, do kada će Platno biti izloženo, više od dva milijuna hodočasnika posjetiti Torino. Na svečanoj misi koju je predvodio kardinal Severino Poletto, torinski nadbiskup i Papinski kustos Torinskoga platna, službeno je otkriveno Platno. Papa Benedikt XVI. će razgledati Platno u sklopu svog pastoralnog pohoda Torinu 2. svibnja.

KRITIKA. Kardinal Zenon Grocholewski, pročelnik Kongregacije za katolički odgoj, kritizirao je nedavnu presudu Europskog suda za ljudska prava u Strasbourguru glede vjerskih simbola u učionicama.

DUŠOBRIZNISTVO U ORUŽANIM SNAGAMA BiH. U Domu Oružanih snaga Bosne i Hercegovine u Sarajevu svečano je 8. travnja potpisana Ugovor između Svetе Stolice i Bosne i Hercegovine o dušobrižništvu katoličkih vjernika, pripadnika Oružanih snaga BiH. Ugovor su potpisali apostolski nuncij u Bosni i Hercegovini nadbiskup Alessandro D'Errico i ministar obrane BiH dr. Selmo Cikotić.

□

Biskupska posveta

Mons. Dragutin Nežić bio je posvećen za biskupa 23. srpnja 1950. u župnoj crkvi u Pazinu. Glavni posvetitelj bio je nadbiskup Josip Ujčić, a subkonsekratori biskupi Viktor Burić iz Senja i Maksimilian Držečnik iz Maribora. Osim njih na konsekraciji su bili biskupi Silvio Oddi i Smiljan Čekada iz Skoplja.

U svom dnevniku, koji je vodio posebice otkad je došao u Istru, mons. Nežić zabilježio je da je na dan sv. Apolinara 23. srpnja 1948. vodio misu u biskupskoj kapeli u Poreču, gdje je bio gost mons. Toroša, i da je ta nakana bila za novog porečkog biskupa. Uz tu je bilješku kasnije nadodao: "Čudnovata veza: na Apolinarevo, 23. VII. 1950. konsekriran sam za naslovnog biskupa!"

Iz Beograda je nadbiskup Josip Ujčić 10. srpnja 1950. donio mons. Nežiću u Pazin pismo nuncijature da ga je Sveti Otac imenovao naslovnim biskupom pomarijskim (de Pomaria) i zamolio ga da se pobrine za proslavu biskupske posvećenja. Nežić je napisao: "Ne znam što ću učiniti". Drugi je dan poslao pismo Nuncijaturi u kojem navodi razloge contra imenovanju za biskupa. No, iza toga prihvatiće što bude Sveti Otac odredio.

Mons. Nežić bio je posvećen za biskupa 23. srpnja 1950. u župnoj crkvi u Pazinu. Glavni posvetitelj bio je nadbiskup Josip Ujčić, a subkonsekratori biskupi Viktor Burić iz Senja i Maksimilian Držečnik iz Maribora. Osim njih na konsekraciji su bili biskupi Silvio Oddi i Smiljan Čekada iz Skoplja.

Na Sve Svetе 1950. Sv. Otac Pio XII. proglašio je Dogmu o Uznesenju BDM u Nebo. Taj je događaj svečano proslavljen u Porečkoj i pulskoj biskupiji te Tršćansko-koparskoj administraturi. Biskup Nežić je izdao poslanicu o novoj Dogmi na hrvatskom, slovenskom i talijanskom jeziku. Ona se čitala nekoliko nedjelja u svim crkvama i kapelama tijekom četvrt sata. Dekretom konzistorijalne Kongregacije br. 408 od 21. travnja 1951. slovenske župe Tršćansko-koparske biskupije predane su upravi Ljubljanske biskupije. Otada se mons. Nežić u pastirskom djelovanju nije trebao više služiti slovenskim jezikom.

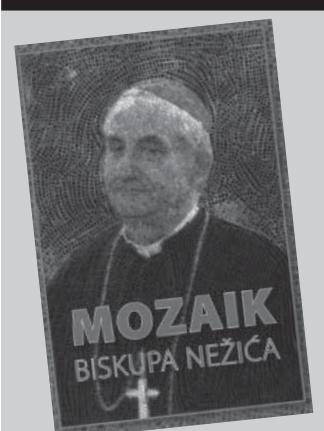
Svojim je tajnikom biskup Nežić imenovao vlč. Antuna Bogetića, 6. travnja 1951. U toj je službi Bogetić ostao do 15. siječnja 1952., kad je postao duhovnikom u sjemeništu.

u Pazinu

Na grobu Miroslava Bulešića

U rujnu 1951. mons.

4

U nekoliko nastavaka objavit ćemo feljton o porečkom i pulskom biskupu dr. Dragutinu Nežiću iz knjige mons. Marijana Bartolića „Mozaik biskupa Nežića – Crkva u Istri 1947 – 1984.“.

Ove godine navršava se 15-obljetnica njegove smrti (1995.). Rođen je 1908. u Donjoj Reki kraj Jastrebarskog, za svećenika zaređen 1930., duhovnik u Sv. Jeronimu u Rimu i Bogoslovnog sjemeništa u Zagrebu, ceremonijar i bilježnik nadbiskupa Alojzija Stepinca. Biskupijski upravitelj u Istri od 1947.; zaređen za biskupa 1950.; rezidencijalni biskup od 1960.

Pripremila Ana Roberta BURŠIĆ

Nežić imao je svečanu pontifikalnu misu s krizmom u Lanišću, gdje nije bilo krizme od 24. kolovoza 1947., kad je ubijen Miroslav Bulešić. Divio se brojnom puku i skladnom pjevanju u crkvi. Posjetio je zatim grob Bulešića.

Kasnije je, 16. rujna, bio na svečanosti proslave blagdana sv. Eufemije u Rovinju. U Rovinju je ranijih godina prigodom dijeljenja sv. krizme propovijedao talijanski i hrvatski, a te se godine prvi put i na Sv. Eufemiju propovijedalo na oba jezika. Mons. Nežić pribilježio je tom prigodom: "Radnici iz Raše te su nedjelje dobili kurijeru za izlet kuda hoće. Oni se uputili u Rovinj... Mene je

na kolodvoru dočekao auto Crvenoga križa odnosno saniteta gradskog, koji je odobrio pročelnik saniteta Q., koji je inače poznat i prozvan 'Mangiapreti'. Bile su zatim još krizme u Sv. Lovreču Pazeniatičkom i na Labinštini, ukupno preko 800 krizmanika. Kasnije je biskup zabilježio: "Prisustvovao sam u Podlabinu krunici i večernjoj u tamošnjoj novoj crkvi, kojoj su zadnjih godina razbijali prozore i gadili je izmetom. Premda nisu znali hoće li biti večernja (tek na glas zvona dodoše), sakupilo se mnoštvo muške i ženske djece... Bio sam utješen vidjevši da će ta djeca biti kvasac duhovnog preporoda u tom radničkom naselju".

Svoj je biskupski grb mons. Nežić sam skicirao

Legenda...

i dao izraditi u ovim okvirnim crtama: "U gornjem dijelu: Hristos – Maria, Srce Isusovo – Srce Marijino; ispod: Učka gora i ispod nje: more; na podnožju: pješčano tlo Alžira i Pomaria: voćnjaci (danas Tlemčen u Alžiru); i u polukrugu ispod natpis: CUM MARIA PRO REGNO CHRISTI".

Proslava 25 godina biskupstva mons. Nežića održana je u župnoj crkvi u Pazinu 23. srpnja 1975. Bilo je nazočno sedamdesetak svećenika u koncilijaciji sa slavljenikom. Crkva je bila puna vjernika. Homiliju je održao dr. Ante Kresina, profesor biblijskog nauka u Rijeci. Svećenici su slavljeniku u crkvi darovali zlatnu misnicu i veliku svijeću s 25 karanfila, a u sjemeništu televizor. Podeljene su svima spomen-sličice.

Marijanska godina

Sveti Otac papa Pio XII. je enciklikom Fulgens corona proglašio Marijinu godinu od 8. prosinca 1953. do 8. prosinca 1954. Budući da je biskup Nežić prigodom objave enciklike bio

u vojsci, tek je početkom siječnja 1954. izdao za svećenike nacrt po kojem se u našoj biskupiji ima slaviti ta obljetnica. Otada je povremeno izdavao ciklostilom i slao svećenicima tekstove o tome, pod naslovom *Marijanska godina*.

U Marijanskoj godini provedena je akcija borbe proti pošasti kletve, koja je, nažalost, raširena i u našoj biskupiji. Izdao je poslaniču protiv tog poroka koja je čitana na Bijelu Nedjelju, 25. travnja 1954., u svim crkvama. S istom svrhom su o tom predmetu izdana razmatranja za mjesec svibanj. Biskup je napisao da su rezultati milosti veliki.

Marijanske su se svečanosti te godine slave bile u mnogim mjestima. U Bermu je 25. ožujka 1954. blagoslovjen kip Gospe Lurdske, koji je nabavio prefekt sjemeništa, Miroslav Milovan, koji iz Pazina upravlja i Bermom. Taj je kip nabavljen u Zagrebu i u buduće će se nositi u procesiji od Berma do Škriljina svakog ponedjeljka nakon prve nedjelje u svibnju.

(Nastavlja se)

Upala mokraćnog sustava

Današnja je tema upala mokraćnog sustava uzrokovana bakterijama. Bakterije potječu iz probavnog sustava te se preko stolice nađu u području vanjskog spolovila i mokraće cijevi. To je i najčešći put ulaska bakterija.

Upale mokraćnog sustava su drugi po učestalosti razlog posjete liječniku, odmah iza upala dišnih puteva. Osnovito su učestale u predškolskoj dobi, te je njihovo pravovremeno prepoznavanje i pravilno liječenje značajno u prevenciji trajnih promjena. Današnja je tema upala mokraćnog sustava uzrokovana bakterijama. Bakterije potječu iz probavnog sustava te se preko stolice nađu u području vanjskog spolovila i mokraće cijevi. To je i najčešći put ulaska bakterija a najčešća bakterija je Escherichia Colii.

Znakovi koji ukazuju na bolesti mokraćnog sustava su: vrućica, tresavica, učestalo i bolno mokrenje manjih količina mokraće-ponekad s pojmom krvi, zaudarajući urin, bijeg mokraće, bolovi u trbuhi ili leđima, mučnina, povraćanje, slabo napredovanje na težini.

Što je dijete mlađe, znakovi bolesti su manje tipični stoga kod svakog nejasnog stanja treba ispitati mokraću, osobito u prve dvije godine života djeteta.

Kod postavljanja dijagnoze, navedene podatke daju roditelji i dijete, klinički status bilježi liječnik, uzimaju se laboratorijski nalazi mokraće, te krvni nalazi upale (osnovni su SE, krvna slika, CRP, urea i kreatinin) U nalazu mokraće očitavamo prisustvo nitrita i bjelančevina, leukocita, eritrocita i bakterija (test trakom za 2 minute, a u laboratoriju za 30 minuta). Nalaz urinokulture čekamo 1 do 3 dana, da se identificira bakterija, odredi broj i osjetljivost na lijekove.

Jedna od najčešće korištenih podjela upale mokraćnog sustava je podjela u tri razine:

1. upale koje zahvaćaju bubrege - po tipu gornjih dijelova mokraćnog sustava najteži oblik,

2. koje zahvaćaju mokračni mjehur i mokraćnu cijev - po tipu donjih dijelova mokraćnog sustava,
3. neodređena lokalizacija unutar mokraćnog sustava..

Na pojavu upale utječe oslabljeni imunitet, nedovoljno unošenje tekućine, problemi s higijenom, obiteljska sklonost bubrežnim bolestima, virulentnost (jačina) bakterije i drugo.

Za liječenje koristimo antibiotike i uroantiseptike (na usta ili injekcije). Oblik odabranog lijeka ovisi o stanju djeteta i postavljenoj dijagnozi. Liječenje traje 10-ak dana. Kod sumnje na upalu bubrege, antibiotik se daje odmah nakon uzimanja urinokulture.

Pored lijekova izuzetno je značajno nuditi dijetetu puno tekućine - voda, čaj, sok od brusnice, redovito prazniti mokračni mjehur, regulirati stolicu, uzimati hranu bez začina i dodatka soli.

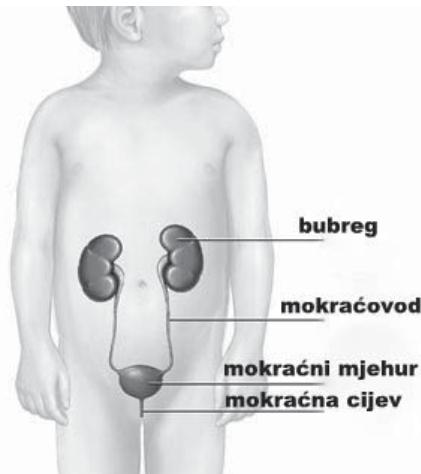
Za vrijeme bolesti ili neposredno nakon, potrebno je učiniti slikovnu obradu.

Osnovnu:

1. ultrazvuk mokraćnog sustava (to je prikaz bubrega i mokraćnog mjehura i promjena na njima). Pregled je bezbolan.

Dodatnu: prema posebnom probiru ovisno o dobi, spolu i dijagnozi.

1. RDG slikanje mokraćnog mjehura - MCUG: dokazuje postojanje povrata (refluksa) mokraće iz mokraćnog mjehura natrag prema bubrežima, pokazuju se i druge promjene mokraćnog mjehura i mokraće cijevi. Pretaga traje oko pola sata. Postavlja se tanka cjevčica (kateter) u mokr. mjehur (traje kratko, do minute), te se RDG snima nakon što se napuni mokračni mjehur putem uvedene cjevčice.
2. scintigrafkska pretraga bubrega

Mokraćni sustav čovjeka

može biti dinamička - MAG3 ili staticka-DMSA Pokazuje funkciju bubrege, protok mokraće kanalnim sustavom, ožiljke i dr. Potrebno je imati venski put kako bi se dao kontrast koji se izluči za 30 minuta kroz bubrege, kanalni sustav u mokračni mjehur.

3. ostale pretrage: ispitivanje tlakova mokraćnog mjehura-urodinamika, pregled dječjeg urologa, cistoskopija i dr.

Kod djece koja su imala upalu bubrege u prvoj godini života (ponekad i kasnije), koja imaju ponavljajuće upale mokraćnih puteva, kod kojih je slikovnom pretragom dokazana značajna promjena, primjenjuje se zaštitna terapija, daju se manje doze antibiotika ili uroantiseptika jedanput dnevno, dulje vrijeme - više mjeseci, a cilj je održavati urin urednog nalaza.

Preporuča se kontrola mokraće i urinokultura jedanput mjesечно kod nadležnog liječnika primarne zdravstvene zaštite uz povremene kontrole u pedijatrijskoj nefrološkoj ambulanti.

Istarski vatrogasci izgradili kameni zid na Kornatima

KRIŽ ZA POGINULOG VATROGASCA. Stotinjak vatrogasaca Istarske županije vratilo se 17. travnja s Kornata gdje su izgradili suhozid u obliku križa kao spomenobilježe jednom od dvanaestorice poginulih kolega prije tri godine na ovom otoku, 23-godišnjem Tomislavu Crvelinu.

Istarski vatrogasci na Kornatima

KAZNE BERAČICAMA CIKLAMA. Dvije gospođe nabrale su dvije kašete ciklama u Park šumi Šijana i zaradile prekršajnu prijavu. „Ciklama nije na popisu najugroženijih biljnih vrsta, međutim, u zaštićenom području zabranjeno je branje biljaka. Za fizičke osobe kazne su predviđene od 500 do 5.000 kuna“, kaže ravnatelj Nature Histrice dr. Elvis Zahtila, koja upravlja zaštićenim dijelovima prirode na području Istarske županije.

KUĆA SVJETLA. Uskoro bi mogla početi gradnja Edukacijsko-rehabilitacijskog centra Cukrići, poznatijeg kao Kuća svjetla, najavio je predsjednik Udruge slijepih Istre Zlatko Kuftić. Za gradnju Kuće svjetla dosad je prikupljeno oko 400 tisuća kuna, polovica iznosa potrebnog za građevinske radove.

DRAMA U DUGOJ UVALI. Prava drama događala se oko hotela Croatia u Dugoj uvali (Marčana), vlasništvo zagrebačke Industrogradnje. Strojevi su 8. travnja počeli rušiti nelegalno sagrađen pješački most između hotela i depandanse, istodobno su radnici hotela zatvorili rampu a na izlazu kroz šetnicu postavili traktor kao barikadu. Sve se to, kažu očevici, odvijalo pred šokiranim gostima hotela.

ZABRANA PUŠENJA. Tko u kafićima u kojima je zabranjeno pušenje zapali cigaretu, prijeti mu tisuću kuna kazne, zaposleniku objekta koji dopusti pušenje od petsto do tisuću, a vlasniku od 5 tisuća do 15 tisuća kuna kazne. Primjena zakona počela je 10. travnja.

ROMIMA PULA AMERIKA. Iako je rekao da Romi u Puli žive bolje nego u Chicagu, predsjednik Udruge Roma Istre Veli Huseini tvrdi da neki Romi još uvijek nisu riješili osnovno egzistencijalno pitanje, a velik broj ih još nema riješeno državljanstvo i krov nad glavom.

SIGURNA ILI NESIGURNA PULA? Uoči turističke sezone prozvani smo kao nesiguran grad nakon istraživanja, čiju su neistinitost uzrokovale grube statističke pogreške te pogrešna metodologija izrade i time nam je nanesena velika šteta, rekao je pulski gradonačelnik Boris Miletić. Pula je od MUP-a dobila podatke iz kojih slijedi kako se policijska statistika bitno razlikuje od one kojima barata časopis Zaštita, na što se žali pulski gradonačelnik. Prema MUP-u, primjerice, lani je na području Pule bilo 18 razbojstava, a Zaštita navodi 460.

ODBIJENICA THOMPSONU. Povjerenstvo za ljetne programe u pulskoj Areni odbio je nastup Marka Perkovića Thompsona u pulskoj Areni. Pjevač je već dva put odbijen, 2008. i 2009. godine. Uoči nastupa u Pazinu u prosincu 2008. u Boćarski dom ubaćena je eksplozivna naprava. Nakon prve odbijenice, popularni pjevač navodno je izjavio: „Doći ćemo i u Pulu, u Istru, u Arenu, u krajeve gdje još ima komunista. Ubit ćemo komunizam“.

NESPREMNI ZA PLINOFIKACIJU. Iako se priprema niz godina, Istarska županija nije spremno dočekala dolazak magistralnih plinovoda. Distribucijska mreža se počela širiti tek u Puli. Na trasu plinovoda prema Karlovcu spojena je jedino tvornica Rockwool.

DAN PULSKOG SVEUČILIŠTA. Osnivanje Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli rezultat je višedesetljetnog stremljenja mnogih intelektualaca iz Istre, ponajviše Mije Mirkovića i Tone Peruška... U zadnje tri godine postojanja sveučilišta postavljeni su temelji za stvaranje znanstvenog centra zapadne Hrvatske, rekao je na Dan sveučilišta rektor dr. prof. Robert Matijašić. (L)

„Pristup znanosti i pristup vjeri za mene su pristup spoznaji stvari na različite načine, različitim metodama, ali koji se harmonično uklapaju u jedinstvenu sliku bez ikakvih kontradikcija. S točke gledišta znanosti ja koristim razum i znanstvenu metodu kojom izučavam i analiziram razumom mjerljive fizikalne fenomene, dolazim do zaključka da u prirodi doista postoje zakonitosti. Sa stajališta vjere u Boga... što drugo mogu očekivati nego naći u prirodi upravo razumnost i zakonitosti. Znanost se nikako ne protivi slici svijeta vjernika, ali se protivi iracionalnosti, ubila je magiju.“

Viši znanstveni suradnik Instituta Ruđer Bošković iz Zagreba Vuko Brigljević

Nogometna ekipa Presvetog trojstva Sv. Nedelje sa župnikom

IDUĆI BROJ LADONJE IZLAZI 6. lipnja

Donosi:

Reportažu, život vjere iz buzetskih župa

Svjedočanstvo zlatomisnika Lucijana Ferenčića

Intervju s Karmelom Krčbelom, direktorom Kamen Pazina

Aktualno * Kronika iz biskupije i župa * Feljton